

HUMANITA 1/2012

Plus

Dvadsať rokov v živote Slovenskej humanitnej rady

Kto sme a kam kráčame

Motto: Pridajte sa k nám!

Slovenská humanitná rada (SHR) je najväčšie národné dobrovoľnícke centrum humanitných a charitatívnych organizácií, občianskych združení a nadácií pôsobiacich v sociálnej oblasti, ktoré poskytujú pomoc, služby, poradenstvo a organizujú rôznorodé aktivity v prospech sociálne znevýhodnených a hendikepovaných ľudí. Ciele a zmysel práce SHR vyjadruje aj jej znak sýtej modrej farby, ktorá symbolizuje nádej, znázorňuje jablčko pripomínajúce zdravie a zároveň i srdce pripomínajúce lásku a dobro. Možno v ňom nájsť aj prvok dvojkríža pripomínajúceho princípy kresťanstva, slovenskej štátnosti a ľudskej spolupatričnosti, prvok otvoreného kruhu, ktorý symbolizuje otvorenosť Slovenskej humanitnej rady každému občanovi Slovenska - dobrovoľníkom, aj filantropom, odborníkom v sociálnej oblasti, študentom, aj zdravotne postihnutým a sociálne znevýhodneným ľuďom, ktorí potrebujú pomoc alebo radu.

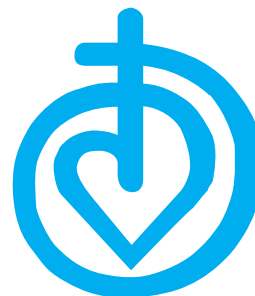
Úrad SHR vykonáva riadiace, metodické, koordinačné a informačné služby pre svoje členské občianske združenia a rozličné dobrovoľnícke organizácie, ktoré združuje a ktorých je v súčasnosti 179. Sú to dobrovoľné, neziskové organizácie zväčša s celoslovenským pôsobením a so sídlami v rozličných miestach Slovenskej republiky.

Slovenská humanitná rada sa osobitne zameriava na ochranu a presadzovanie práv a oprávnených záujmov zdravotne postihnutých a sociálne znevýhodnených občanov.

Slovenská humanitná rada sa od začiatku svojho založenia doteraz snaží a aj v budúcnosti chce vytvárať priaznivé podmienky na rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku a posilňovať partnerskú spoluprácu so štátnymi, samosprávnymi orgánmi, organizáciami tretieho sektora a tiež s podnikateľskou sférou s rôznou mierou úspešnosti.

Práca pre verejnosť

V súlade s týmto svojím poslaním vydáva už 21. rok celoslovenský časopis Humanita s monotematickou, 12-stránkovou prílohou Humanita Plus zameranou najmä pre čitateľov so zdravotnými postihnutiami a sociálnym znevýhodnením. Už 2. rok vydáva a podporuje aj časopis Carissimi v maďarskom jazyku, orientovaný najmä na občanov Slovenskej republiky maďarskej národnosti, zaoberajúci sa problematikou rôznych druhov zdravotného postihnutia, sociálneho znevýhodnenia, ale aj dobrovoľníctva.

Slovenská humanitná rada Slovak Humanitarian Council

Medzinárodná spolupráca

Slovenská humanitná rada je členskou organizáciou International Association for Volunteer Effort (IAVE), European Foundation Centre (EFC) European Volunteer Centre (CEV) a European Federation for the Welfare of the Elderly (EURAG) a ako jediná organizácia na Slovensku je aj členom European Council on Refugees and Exiles (ECRE). Spolupracuje však aj s kanceláriou Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO na Slovensku) angažujúc sa najmä v aktivitách súvisiacich s uplatňovaním a presadzovaním práv pacientov. Stala sa jedným zo zakladateľov a členom Platformy mimovládnych rozvojových organizácií, ktorá sa orientuje na podporu humanitnej pomoci a spolupráce, ako aj na realizáciu rozvojových projektov doma i v zahraničí. S krajským Švédsko-Slovenským spolkom dlhodobo zabezpečuje dovoz zdravotníckych a rehabilitačných pomôcok pre zdravotne postihnutých na Slovensko. Ide každoročne o dovoz niekoľkých plne naložených kamiónov s materiálnou a humanitárnou pomocou, o ktorú prejavili veľký záujem nielen jednotliví zdravotne postihnutí občania, ale aj zariadenia sociálnych služieb a rezortu zdravotníctva.

SHR ako partner

Slovenská humanitná rada sa postupne stala významným partnerom štátu i samosprávnych orgánov obcí a vyšších územných celkov. Priestor na riešenie najpálčivejších problémov vytvorila prostredníctvom pracovných stretnutí zástupcov dobrovoľníckych organizácií s prezidentom republiky a tiež stretnutí členov členských organizácií Slovenskej humanitnej rady so zástupcami Národnej rady a vlády SR, pričom kontinuálne spolupracuje s partnerskými organizáciami tretieho sektora na Slovensku.

Od júna 2002 doteraz slúži verejnosti a najmä zdravotne postihnutým občanom aj multimediálny informačný systém SHR s názvom REHIS podporujúci pracovnú a sociálnu integráciu občanov so zdravotným postihnutím, ktorý je prístupný na internetovej stránke www.rehis.sk. Pri výmene, poskytovaní, zverejňovaní a aktualizácii informácií tohto informačného systému spolupracuje s partnerskou organizáciou, ktorou je – Slovenská lekárska knižnica v Bratislave.

Projekty

Slovenská humanitná rada je od roku 1995 aj realizačným partnerom Úradu vysokého komisára OSN pre otázky utečencov (UNHCR) a zabezpečuje širokospektrálnu starostlivosť o utečencov na Slovensku. V septembri 2002 sa stala jedným zo štyroch signatárov dohody o založení a fungovaní utečeneckej sociálnej kliniky na Od roku 1999 SHR pôsobí aj ako implementačný partner UNHCR v projekte materiálnej pomoci a sociálneho poradenstva pre žiadateľov o azyl v zariadeniach pre utečencov a žiadateľov o azyl. Neskôr sa pole pôsobnosti SHR v pomoci utečencom rozšírilo o ďalšie projekty zamerané v prospech ostatných skupín migrantov, ktorým poskytuje aj akútnu pomoc pred vstupom do azylovej procedúry, ako aj podporu integrácie pre azylantov, sociálnu pomoc pre maloletých bez sprievodu, ich vzdelávanie v slovenskom jazyku a tiež psychologické a právne poradenstvo. Pomáha aj migrantom, ktorí na území SR získali doplnkovú právnu ochranu a povolenie pobytu s možnosťou pracovať.

Slovenská Humanitná rada napĺňala a spolu s partnerskými organizáciami realizovala aj program iniciatívy Spoločenstva Európskej únie - EQUAL, konkrétne projekt: „Pozitívne ovplyvňovanie verejnej mienky majoritnej spoločnosti v záujme uľahčenia integrácie azylantov a migrantov do spoločnosti“ spolufinancovaný z Európskeho sociálneho fondu. Samostatná sekcia sociálnej pomoci utečencom ďalej uskutočňuje od marca 2005 doteraz aj projekt s názvom: „Sociálne, právne a psychologické poradenstvo a asistancia, materiálna starostlivosť a zabezpečenie aktivít voľného času žiadateľom o azyl a azylantom s dôrazom na starostlivosť o maloletých a ostatné zraniteľné skupiny na Slovensku“. Prostredníctvom neho poskytuje nemalú, konkrétnu každodennú pomoc osobám s cudzím štátnym občianstvom, ktoré túto pomoc potrebujú a sú umiestnené v zariadeniach Ministerstva vnútra SR pre utečencov na území Slovenska a ktoré požiadali o udelenie azylu alebo sa nachádzajú v zariadeniach predbežného zaistenia určených pre utečencov.

Vďaka programu EQUAL uskutočnila SHR aj ďalší projekt zameraný na zlepšenie služieb trhu práce na Slovensku, konkrétne v Bratislave – Ružinove podporujúci prácu Agentúry špecializovaných služieb pre autistov a iné zdravotne postihnutia.

Slovenská humanitná rada v minulých rokoch administrovala grantové programy v spolupráci s viacerými firmami: Procter & Gamble Slovensko a Slovakofarma Hlohovec (Zentiva). Spolupracuje podľa možností aj s viacerými ústretovými firmami, ktoré majú aj sociálny program a charitatívne aktivity, významné z hľadiska ich využitia aj v budúcnosti. Napríklad: so spoločnosťou Herstek Slovakia, TESCO Stores, a. s. a jej Nadáciou TESCO, Slovenskou grafiou, a. s. Photodesign, s.r.o. Bratislava a ďalšími, a to všetko v prospech sociálne znevýhodnených a zdravotne postihnutých ľudí.

Humanitárna pomoc

Slovenská humanitná rada od svojho vzniku každoročne zaregistrovala žiadosti stoviek občanov, ktorí žiadali a žiadajú o pomoc

v núdzi. Tieto žiadosti sa SHR vždy snažila, ak to bolo v jej silách, kladne vybaviť, aby pomohla zmierniť utrpenie a riešiť neľahké problémy svojich občanov Slovenska, ktorí pomoc potrebovali. Do povedomia verejnosti sa zapísala aj aktivitami zameranými na odstraňovanie následkov povodní na Slovensku, napríklad, v roku 2002, ale aj v nasledujúcich rokoch. V zahraničí je Slovenská humanitná rada známa zabezpečovaním konkrétnej humanitnej pomoci obyvateľom krajín postihnutých katastrofami a živelnými pohromami, napríklad na Ukrajine, alebo vojnovými konfliktami, napríklad v krajinách bývalej Juhoslávie, v Náhornom Karabachu a inde.

Vyznamenania SHR

Bývalý prezident republiky Rudolf Schuster ocenil 18. januára 2002 doterajšie humanitné a charitatívne aktivity Slovenskej humanitnej rady a jej členských organizácií Križom prezidenta republiky II. stupňa a súčasný prezident SR Ivan Gašparovič viackrát opakovane prijal zástupcov členských organizácií Slovenskej humanitnej rady a vyjadril im poďakovanie. Morálne ocenil SHR za aktivity zacielené na zmiernenie utrpenia zdravotne a sociálne postihnutých, zamerané na ich integráciu do spoločnosti.

Slovenská humanitná rada získala aj dve zahraničné ocenenia: Nedáv-

no, 30. januára 2012 riaditeľka Úradu SHR, Mgr. Eva Lysičanová prevzala ocenenie Premio Internazionale il Dono dell' Umanità od združenia Amici del Dono dell' Umanità v talianskom meste Miláno na znak uznania vyše 20-ročného úsilia za zlepšenie postavenia zdravotne postihnutých a sociálne znevýhodnených ľudí a za rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku.

Viac o činnosti Slovenskej humanitnej rady, napĺňaní jej poslania, úspechoch i zápasoch a aktivitách uskutočnených počas jej vyše dvadsiročnej histórie jej pôsobenia, ako aj o spolupráci s jej členskými i nečlenskými mimovládnyimi organizáciami, sa možno dozvedieť na stránkach prílohy - Humanita Plus vo dvoch častiach, ako aj v jednotlivých číslach Humanity zverejnených na webovej stránke: www.shr.sk.

Margita Škrabáľková
Snímky: archív SHR

Ako sme začínali

Pamätníci si asi ešte spomenú, že Slovenská komora Česko-slovenskej rady pre humanitnú spoluprácu bola založená ako súčasť Česko-slovenskej rady pre humanitnú spoluprácu (ČSRHS) v decembri 1989. Prezidentom ČSRHS sa stal Ing. Robert Brestenský. Pravdu povediac vznikli dvojčky – Česká a Slovenská komora ČSRHS. Obidve komory mali právnu subjektivitu, a teda mohli konať samostatne a aj tak konali. Založením ČSRHS jej vznikol nárok na podiel z prostriedkov bývalého Fondu mieru a solidarity. Vzhľadom na právnu subjektivitu komôr sa zvýšeným úsilím R. Brestenského podarilo rozdelenie týchto prostriedkov v pomere 2:1 priamo jednotlivým komorám.

Na obrázku je prvý prezident Slovenskej komory ČSRHS Ing. Robert Brestenský.

z novembra 1992. Slovenská komora ČSRHS začínala skromne – so siedmimi zakladajúcimi organizáciami. Už koncom roku 1990 však už mala 27 členských organizácií a jej členská základňa sa rýchlo rozrastala. Prispel k tomu aj Interný predpis o poskytovaní finančných prostriedkov z **Fondu humanitnej spolupráce**. Jeho základom sa stalo „dedičstvo“ časti bývalého Fondu mieru a solidarity, po niekdajšom Ústrednom výbore Národného frontu ČSSR. Boli

to prísne účelovo viazané, kontrolované finančné prostriedky. Ani koruna z nich sa nesmela použiť na samotnú činnosť ani aktivity samotnej Slovenskej komory ČSRHS, ktorá sa preto usilovala zarobiť si svojimi aktivitami sama „na seba“, čo sa jej spočiatku aj darilo. Rok 1992 bol pre Slovenskú komoru ČSRHS úspešný vo vytváraní vlastnej sebestačnosti, ktorú si čiastočne zabezpečila aj vstupom do Investičného privatizačného fondu Humanita, aj tým, že sa stala akcionárom dvoch investičných spoločností. Zisk z týchto aktivít zaručili krytie jej základných výdavkov. Ne-

Na obrázku je Milan Gálik, prvý riaditeľ Slovenskej komory Česko-Slovenskej rady humanitnej spolupráce (neskôr Slovenskej humanitnej rady).

Slovenská komora ČSRHS začala samostatne pracovať až po 26. septembri 1990, keď boli prerozdelené finančné prostriedky ČSRHS pre obidve komory, ako si spomínal prvý riaditeľ Sekretariátu Slovenskej komory ČSRHS, **Milan Gálik**, v prvom čísle časopisu Humanita

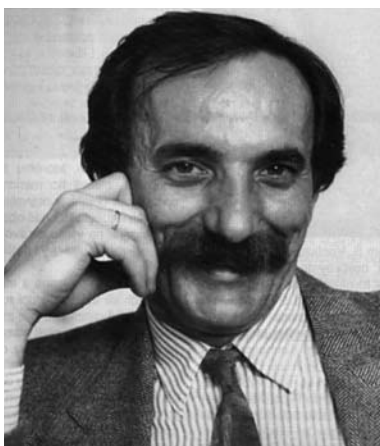
sporné však je, že bez podpory štátu v podobe grantov z ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a ministerstva financií, by bola existencia Slovenskej komory ČSRHS v roku 1992 len málo úspešná.

„Sme dobrovoľným, nepolitickým a nezávislým združením 81 humanitných a charitatívnych organizácií, spoločností, fondov a nadácií občanov Slovenskej republiky, cieľom ktorých je ochraňovať a presadzovať záujmy a práva sociálne a zdravotne hendikepovaných spoluobčanov, konštatoval v novembri 1992 **PhDr. Blažej Slabý, CSc.**, druhý prezident Slovenskej komory ČSRHS, ktorý vyzdvihol skutočnosť, že Slovenská komora ČSRHS už počas svojej dvojročnej existencie iniciovala rozsiahle hnutie na pomoc všetkým tým, ktorí pomoc potrebujú, a to nielen doma, ale i v zahraničí. Podľa dostupných údajov, už v roku 1991 Slovenská komora ČSRHS svojim členským organizáciám poskytla na humanitné projekty rozbehové dotácie takmer vo výške 3,5 milióna korún. Na pôžičky im poskytla ďalšie prostriedky – 400 tisíc korún.

V nasledujúcom roku 1992 na činnosť svojich členských organizácií a na humanitné projekty vynaložila ďalších 2,5 milióna korún. Aj dnes s uznaním musíme zdôrazniť, že sprostredkovala dary vo výške 12 miliónov korún, ktoré putovali ako humanitná pomoc ľuďom v núdzi žijúcim na Ukrajine. Ďalšie získané dary ako humanitnú pomoc v sume 14 miliónov korún venovala Slovenská komora ČSRHS obyvateľom vojnou zmiatanej bývalej Juhoslávie. Vláda SR vtedy prispela na túto humanitnú pomoc 1 miliónom korún. Regovala tak na prosbu členov **Merhametu Crveny Polumjesec**, ktorí prosili o pomoc pre vojnou trpiacich a poškodených obyvateľov. Dary pozostávajúce z trvanlivých potravín, ryže, cukru, zemiakov, čokolád, hygienických potrieb, zdravotníckeho materiálu, šatstva, detských lôžok a hračiek sa podarilo získať aj vďaka zbierkam, čím sa ešte zvýšila hodnota tejto humanitnej pomoci, najmä však vďaka prejavom solidarity a ľudskej spolupatričnosti občanov Slovenska. Kamióny s humanitnou pomocou putovali do chorvátskeho mesta Pula, kde boli odovzdané zástupcom Červeného polmesiaca ako pomoc bosnianskym utečencom – zväčša na zmiernenie núdze žien a detí, ako aj starších ľudí, ktorí prišli o svoje domovy počas vojny na území bývalej Juhoslávie.

Slovenská komora ČSRHS však v roku 1992 poskytla nemalé finančné prostriedky aj svojim členským organizáciám formou grantov. Napríklad, dvakrát organizácii Športinvalid a jeden raz Zväzu diabetikov Slovenska, Československému hnutiu špeciálnych olympiád, Slovenskému zväzu zdravotne postihnutých, Únii pracovníkov detských domovov, Združeniu na pomoc mentálne postihnutým, Rodine Nepoškvrnenej vo Vrúcku, Organizácii pre deti – Bibiane. Boli to dotácie na ich humanitné projekty a na sociálnu podporu ľuďom v núdzi. Ďalšie prostriedky venovala Zväzu postihnutých civilizačnými chorobami, opäť aj Zväzu diabetikov Slovenska, Slovenskému ústrediu humanitnej pomoci, organizácii Samaritán, Nadácii Charty 80, Agentúre Benedikt, Vysokoškolskej únii Slovenska, opäť aj Slovenskému zväzu zdravotne postihnutých, Slovenskému zväzu telesne postihnutých a ďalším, všetko na rehabilitačno-rekondičné pobyty ich zdravotne postihnutých členov.

Významných momentov v živote Slovenskej komory ČSRHS

Na obrázku je PhDr. Blažej Slabý, CSc., druhý prezident bývalej Slovenskej komory Česko-slovenskej rady humanitnej spolupráce (neskôr Slovenskej humanitnej rady).

ČSFR. Na margo Benefícia sa vyslovil takto:

„Dôležité je, aby sa aj v budúcnosti štátni a politickí predstavitelia zúčastňovali na takýchto benefíciách, lebo tým sú dobrým príkladom ostatným. Tí podnikatelia, ktorí dávajú prostriedky na zabezpečenie ohrozených občanov, by mali slúžiť ako vzor a príklad ostatným, že to nie sú len dravci ženujú sa za osobným prospechom“.

Zaujímavé bolo aj vystúpenie **Mariána Tkáča**, vtedajšieho viceguvernéra Národnej banky Slovenska:

„Som človek, ktorý cíti s ukričnými. Tento pocit mám ešte z detstva, keď ma mama učila, že chudobnejšieho človeka nemožno podceňovať, lebo má takisto svoje srdce a city a svojich rodičov, ktorých má rád. V tomto duchu sa usilujem správať sa k ľuďom. Bol by som veľmi rád, keby Slovensko aj po prvom

v roku 1992 však bolo oveľa viac. Patrí k nim aj prvé **Benefícium**. Tradíciu slávnostných benefičných večerov, ktorú SK ČSRHS na Slovensku založila, otvoril **prvý raz 28. novembra 1992** v bratislavskej Redute **Ivan Gašparovič**, vtedy predseda Národnej rady SR, ktorý nad týmto podujatím prevzal záštitu. Na prvom Benefícium sa zúčastnilo veľa hostí, medzi ktorými bol aj **Michal Kováč**, vtedy ešte predseda Federálneho zhromaždenia

ČSFR. Na margo Benefícia sa vyslovil takto: „Dôležité je, aby sa aj v budúcnosti štátni a politickí predstavitelia zúčastňovali na takýchto benefíciách, lebo tým sú dobrým príkladom ostatným. Tí podnikatelia, ktorí dávajú prostriedky na zabezpečenie ohrozených občanov, by mali slúžiť ako vzor a príklad ostatným, že to nie sú len dravci ženujú sa za osobným prospechom“.

ČSFR. Na margo Benefícia sa vyslovil takto:

„Dôležité je, aby sa aj v budúcnosti štátni a politickí predstavitelia zúčastňovali na takýchto benefíciách, lebo tým sú dobrým príkladom ostatným. Tí podnikatelia, ktorí dávajú prostriedky na zabezpečenie ohrozených občanov, by mali slúžiť ako vzor a príklad ostatným, že to nie sú len dravci ženujú sa za osobným prospechom“.

Zaujímavé bolo aj vystúpenie **Mariána Tkáča**, vtedajšieho viceguvernéra Národnej banky Slovenska:

„Som človek, ktorý cíti s ukričnými. Tento pocit mám ešte z detstva, keď ma mama učila, že chudobnejšieho človeka nemožno podceňovať, lebo má takisto svoje srdce a city a svojich rodičov, ktorých má rád. V tomto duchu sa usilujem správať sa k ľuďom. Bol by som veľmi rád, keby Slovensko aj po prvom

januári 1993 vedelo vytvoriť dostatočné podmienky na život aj pre tých menej majetných. Ja sám urobím pre to všetko, čo bude v mojich silách“.

Finančné a vecné dary získané ako výťažok z prvého Benefícia sa využili v prospech zdravotne postihnutých a sociálne odkázaných občanov. Z Benefícia sa stala skutočne významná tradícia. Slovenská humanitná rada ho od roku 1993 organizovala v spolupráci so Slovenskou televíziou každoročne v decembri, pri príležitosti Medzinárodného dňa zdravotne postihnutých, ktorý si každoročne pripomíname 3. decembra a Medzinárodného dňa dobrovoľníkov, ktorý pripadá na 5. decembra a na znak uznania a úcty ku všetkým tým, ktorí nezištne pomáhajú ľuďom odkázaným na pomoc iných – ťažko zdravotne postihnutým a sociálne znevýhodneným.

Historické chvíle

Slovenská komora ČSRHS dňom 2. marca 1993 zanikla, aby namiesto nej mohla vzniknúť **Slovenská humanitná rada (SHR)**. Stalo sa tak na treťom Valnom zhromaždení Slovenskej komory ČSRHS, kedy bol PhDr. Blažej Slabý zvolený za 2. prezidenta SHR. Jeho predchodca, **Ing. Robert Brestenský** zostal v SHR ako čestný predseda, ktorým je doteraz. Bolo to v deň inaugurácie prvého prezidenta novodobej Slovenskej republiky, **Michala Kováča**. Možno práve preto bol na tomto najvýznamnejšom zhromaždení prítomný len jediný politik, **Jaroslav Volf**, podpredseda Sociálnodemokratickej strany Slovenska (SDSS). Humanitnú činnosť SHR si spájal J. Volf nielen s konkrétnou pomocou občanom v ťažkej sociálnej situácii, ale aj ako partnerstvo všetkých demokratických síl usilujúcich sa o kvalitatívne zmeny našej spoločnosti k lepšiemu.

Valné zhromaždenie ustanovujúce SHR schválilo základné konštitučné dokumenty, grantovú komisiu a zvolilo orgány Rady SHR. Bol to signál, že SHR, ktorá v tom čase mala už 99

Noví členovia Predsedníctva SHR z zvolení na Valnom zhromaždení SHR, 15. júna 1996 (vpredu zľava): V. Blaho, H. Jonášová, A. Vančík a za nimi stojaci vľavo je: F. Vojtech, predseda Revíznej komisie SHR, pri ňom stoja: J. Hinšt, A. Šlapková, I. Sýkora, prezident SHR, I. Liberková, P. Čekme a J. Dudáš.

členských organizácií, sa stáva hnutím s významným sociálnym zameraním, schopným spoločne pracovať na uskutočnení spoločných cieľov, sformulovaných v **Programovom vyhlásení Slovenskej humanitnej rady**. Toto programové vyhlásenie obsahujúce osem bodov je nanajvýš aktuálne aj dnes. Od svojho vzniku až doteraz je výzvou adresovanou politikom, podnikateľom, finančníkom, ale aj umelcom, športovcom a všetkým významným osobnostiam Slovenska, podnikajúcim právnickým osobám, aby sa rozhládli vôkol seba a videli potrebu humanitnej pomoci na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Slovenská humanitná rada sa vo svojom programovom vyhlásení zaviazala vytvárať všetky nevyhnutné podmienky na poskytovanie humanitnej pomoci. Na svojom 3. Valnom zhromaždení prijala aj svoje nové stanovy a 20-bodový program, ktorý bol schválený 72 hlasmi všetkých delegátov. Hlavným cieľom tohto programu bolo pomáhať zdravotne postihnutým a sociálne odkázaným občanom.

V roku 1993, ktorý bol zároveň **Európskym rokom starších ľudí a solidarity medzi generáciami**, SHR venovala pozornosť aj seniorom a podporovala ich spravodlivé požiadavky aj v rámci svojej členskej organizácie, **Jednoty dôchodcov na Slovensku**, ktorá žiadala, aby sa starobné dôchodky valorizovali už od januára bežného roka a nie vždy len od marca, ako to chcela vtedajšia vláda.

Úspechy, aj neúspechy SHR

V dňoch 20. – 27. marca 1993 sa konala v rakúskych Alpách 5. svetová zimná špeciálna olympiáda, na ktorej sa zúčastnili mentálne postihnutí športovci zo 60 krajín, medzi nimi aj desiaty športovci Slovenskej republiky. Boli veľmi úspešní. Domov doniesli 5 zlatých, 2 strieborné a 3 bronzové medaily. Finančne ich vtedy podporila aj Slovenská humanitná rada a tiež jej partner Slovenský Červený kríž.

Zanedlho, v máji 1993 zorganizovala SHR ďalšiu humanitárnu pomoc. Tentoraz pre vojnu zasiahnutých obyvateľov Náhorného Karabachu. Pozostávala z vyše desať ton liekov, zdra-

votníckeho materiálu a potravín zakúpených z tzv. Arménskeho fondu bývalej Česko-Slovenskej rady pre humanitnú spoluprácu. Tie previezli zástupcovia SHR aj v sprievode novinárov špeciálnym vojenským lietadlom Českej armády do Jerevanu. Tam ich čakali predstavitelia miestneho úradu pre otázky Náhorného Karabachu. Táto nebezpečná, ale potrebná misia bola úspešná a zástupcovia SHR sa z nej šťastne vrátili domov*.

V súvislosti s úspechmi SHR spomenieme aj rok 1994. Slovenskej humanitnej rade aj vtedy veľmi záležalo na rozvoji mimovládnych neziskových a dobrovoľných organizácií a dobrovoľníctva na Slovensku. Preto sa zasadzovala aj za zmiernenie tvrdosti niektorých zákonov v oblasti daní a odvodov voči organizáciám tretieho sektora, pretože táto tvrdosť komplikovala poskytovanie humanitnej pomoci ľuďom, ktorí ju poskytovali ľuďom v krajnej núdzi a v ohrození. Toto úsilie sa nestretlo s pochopením vtedajších úradov štátnej správy.

Rok 1994 bol Medzinárodným rokom rodiny, v ktorom sa SHR spolu s Medzinárodným strediskom pre štúdium rodiny stala spoluorganizátorom významnej vedeckej konferencie, ktorá sa konala 13. – 14. mája. Pri tejto príležitosti sa prezident SHR, Blažej Slabý vyjadril, že je potrebné oveľa viac si všímať aj neúplné rodiny, náhradné rodiny, i detské domovy. „V Medzinárodnom roku rodiny by sa malo roku oveľa výraznejšie prejavovať špecifikum SHR, že sme združením už 115 humanitných a charitatívnych organizácií. V maximálnej miere podporíme ich aktivity k Roku rodiny. Finančné prostriedky, ktoré budeme pridelovať našim organizáciám v tomto roku, zameriame na sociálne slabšie a zdravotne postihnuté rodiny, teda tam, kde je buď postihnuté dieťa alebo aj rodičia“, vyslovil sa na margo Medzinárodného roku rodiny riaditeľ Sekretariátu SHR, Milan Gálik. Prostriedky, ktoré vtedy SHR venovala, boli využité najmä na rekondično-rehabilitačné pobyty detí.

Väčšina významných krokov a aktivít v prvých rokoch pôsobenia SHR však bola nielen úspešná, ale vhodná aj zápisu do kroniky dobrovoľníctva zlatými písmenami.

*Vojnový konflikt vznikol v 90. rokoch 20. storočia preto, že 160 000 Arménov žijúcich v pohraničnej enkláve autonómneho Náhorného Karabachu na rozlohe 5 tisíc km štvorcových sa za gorbačovskej éry chcelo vymaniť spod azerbajdžanskej nadvlády. Keď sa vtedy Náhorný Karabach vyhlásil za samostatnú republiku, vyostřili sa vzťahy medzi Azerbajdžanom a Arménskom natoľko, že vznikla medzi nimi vojna. Výsledok bol bombardovanie nevinných ľudí a desiatky ich vypálených domov. Aj keď sa protivníka nepodarilo dostať preč zo severnej a južnej časti Karabachu, z enklávy Náhorného Karabachu ho Karabašania napokon vytlačili).

Slovenská humanitná rada na prahu úspešnej cesty

Prvé desaťročie na pulze dňa

V rokoch 1993, 1994, 1995 Slovenská humanitná rada kládla dôraz najmä na podporu aktivít svojich členských organizácií. Sformulovala základné požiadavky v oblasti legislatívy a sponzoringu, ktoré boli zároveň aj požiadavkami jej členských organizácií. Dala tak verejnosti jasný signál, že očakáva novelizáciu daňovej sústavy v tom zmysle, aby táto sústava zbytočne nebrzdila rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku a ani filantropické aktivity a rozvoj sociálnych programov firiem. Dala tak svetu najavo, že síce je a bude nepolitickým, ale nie spoločensky neangážovaným združením. S odstupom času možno konštatovať, že to bolo správne smerovanie, z ktorého ale vyplývali aj veľmi náročné úlohy, aj pre sociálne zamerané ob-

čianske združenia, akým je aj Slovenská humanitná rada.

Keď si v máji 1995 SHR pripomenula 5. výročie svojho pôsobenia, bolo jasné, že ak má rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku ďalej napredovať, treba, aby jednotlivé dobrovoľné združenia a neziskové organizácie vzájomne viac spolupracovali pri napĺňaní spoločných zámerov, programov a projektov. Skutočnosť, že po roku 1995 sa počet členských organizácií SHR neustále zväčšoval dokazuje, že SHR k rozvoju dobrovoľníctva na Slovensku skutočne významne prispievala. Pomohla jej v tom aj jej profesionalizácia. Ako strešná mimovládna organizácia si vytvorila organizačné, právne, ekonomické a tlačové oddelenie a zdatný 19-členný profesionálny tím, ktorého práca bola nerozlučne spätá s dobrovoľníkmi.

Kým, Ekonomické oddelenie SHR zostavovalo finančný rozpočet a kontrolovalo hospodárne využívanie finančných prostriedkov pridelených členským organizáciám SHR ako rozbehové dotácie na ich humanitné projekty, Organizačné oddelenie vypracovávalo humanitné projekty na získavanie grantov, zabezpečovalo chod Úradu SHR, získavalo sponzorov a organizovalo aj verejné finančné zbierky na humanitnú pomoc občanom SR žijúcim v núdzi, ako aj ľuďom žijúcim v rôznych krajinách sveta ohrozeným hladom a postihnutým humanitárnymi katastrofami. Právne oddelenie SHR zasa poskytovalo odborné poradenstvo svojim členským organizáciám, ale aj sledovalo správnosť zmluvných vzťahov s tretími osobami a tlačové oddelenie SHR zabezpečovalo vydávanie sociálne orientovaného časopisu Humanita určeného najmä pre mimovládne organizácie a ich členov, ako aj zdravotne postihnutým a sociálne znevýhodneným ľuďom a zameraného aj na rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku. Zabezpečovalo aj propagáciu SHR prostredníctvom tlačových správ a tlačových besied. Úsek prezidenta SHR zasa pripravoval a realizoval styky s partnerskými organizáciami na Slovensku i v zahraničí a podieľal sa aj na získavaní finančných prostriedkov, pretože plnil aj operatívne úlohy. Napríklad, pred vianočnými sviatkami to boli tisíce balíčkov pre obyvateľov ústavov sociálnej starostlivosti. Neskôr to boli predvianočné verejné finančné zbierky „Pomôžte spolu s nami“ uskutočňované posledných desať rokov s partnerskou organizáciou TESCO Stores, a. s. a jej Neziskovým fondom (neskôr Nadáciou TESCO) a samozrejme, v spolupráci s regionálnymi mimovládnymi organizáciami a stovkami jej dobrovoľníkov z rôznych regiónov Slovenska.

Hlavnými otázkami rozvoja dobrovoľníckeho sektora sa zaoberalo najmä Grémium tretieho sektora a SHR v ňom od začiatku mala svojich zástupcov. Tí sa zamerali aj na požiadavku zmeny daňových predpisov. V roku 1994 sa jej, napríklad, podarilo získať výnimku v rámci colných predpisov na dovoz humanitnej pomoci. Túto výnimku využilo i Slovenské hnutie špeciálnych olympiád, ktoré bolo jedným z prvých členov SHR.

Už vtedy si Slovenská humanitná rada uvedomovala aj svoje rezervy, ktoré sa týkali napríklad, aj medzinárodnej spolupráce. V tomto smere sa SHR učila od iných organizácií, napríklad, od Slovenskej akademickej informačnej agentúry (SAIA), ktorá bola v oblasti medzinárodnej spolupráce od začiatku úspešná. SHR sa podarilo nadviazať aktívnu spoluprácu s Európskym nadačným centrom (EFC), Medzinárodným združením dobrovoľníkov (IAEV) a Zväzom staršej generácie Európy (EURAG), ale aj s Európskym dobrovoľníckym centrom - Centre European Volunteer (CEV) a sa stala jej riadnym členom, a to ako prvá z krajín strednej a východnej Európy. Nadviazala aj kontakty s nemeckým Spoločným pracovným združením pomoci pre postihnutých, aj so Spoločnosťou nemecko - česko - slovenskej spolupráce. Vďaka medzinárodnej spolupráci v roku 1994 zorganizovala spolu so Slovenským syndikátom novinárov aj zásielku liekov pre vojnu postihnutých obyvateľov Sarajeva.

Kroky k rozvoju dobrovoľníctva

SHR si od začiatku svojho pôsobenia uvedomovala, že jej napredovanie nevyhnutne závisí aj od spolupráce so štátom a toto partnerstvo postupne budovala. Napokon,

najvýznamnejším partnerom SHR sa stalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Získavala si však tiež partnerov v podnikateľskej sfére a v nej získala niekoľko významných sponzorov. Aj vďaka nim mohla SHR svoje programy uskutočňovať.

Pri príležitosti 5. výročia vzniku Slovenskej komory ČSRHS (neskôr SHR) prvý prezident **Róbert Brestenský** na otázku: ako hodnotíte prvých päť rokov tohto národného dobrovoľníckeho centra, pripomenul: „Cestu prvých piatich rokov vidím ako cestu presvedčania ostatných, že táto práca je naozaj potrebná. A nejde len o presvedčanie verbálne, ale skôr činnosťou. Medzi takéto patrí, napríklad, aj pomoc zahraničiu. Aj keď je pravda, že tzv. „rozvojových oblastí“ máme doma dosť. Je však pravda aj to, že bolo treba ukázať našim občanom, že aj keď nie sme v najlepšej situácii, niekde sú na tom ešte horšie, a máme na to, aby sme pre nich niečo urobili“. Čas ukázal, že tieto slová sú dodnes aktuálne.

Po odchode B. Slabého z postu prezidenta SHR zvolilo Predsedníctvo Slovenskej humanitnej rady **Ing. Ivana Sýkora** za viceprezidenta a zároveň ho poverilo od 1. marca 1996 viesť Slovenskú humanitnú radu do jej **Valného zhromaždenia**, ktoré sa konalo **15. júna 1996**. V tento deň delegáti VZ SHR zvolili Ing. Ivana Sýkora za nového prezidenta SHR a prijali **Programové vyhlásenie SHR do roku 2000**, ktoré obsahovalo sedem bodov. V ňom sa zaviazalo, okrem iného, rešpektovať dôstojnosť všetkých ľudí,

Ing. Ivan Sýkora, 2. prezident Slovenskej humanitnej rady.

ich schopností zlepšovať svoj život, ako aj vykonávať svoje občianske práva. Ďalšie záväzky sa týkali riešenia problémov sociálneho a životného prostredia, presadzovania medzinárodnej spolupráce a budovania humánnejšieho a spravodlivejšieho sveta. Pri dosahovaní stanovených cieľov a úloh sa zaviazala v budúcom období kľásť dôraz na kvalitu svojej práce. To všetko však súviselo aj s plnením povinností, prevzatím zodpovednosti a dodržiavaním podmienok členstva v Slovenskej humanitnej rade. Poznatky a získané skúsenosti členov SHR potvrdili vzájomnú potrebnosť spolupráce SHR a jej členských organizácií. Z toho vyplynul aj záväzok SHR rozširovať a skvalitňovať služby svojim členským organizáciám prostredníctvom poradenstva, metodologickej a organizačnej pomoci. Ďalší záväzok, ktorý SHR vo svojom programovom vyhlásení deklarovala sa týkal: iniciovania vzájomnej pomoci a spolupráce s odborníkmi, predovšetkým tými, ktorí sú zapojení do práce členských organizácií SHR. Ďalším záväzkom SHR bolo tiež vytvárať podmienky na aktivizáciu a prácu členských organizácií SHR v odborných sekciách, ďalej vytvárať aj priestor na pôsobenie regionálnych rád ako platformy spolupráce so štátnou správou a miestnou samosprávou, ako aj spolupráce s možnými sponzormi na miestnej i regionálnej úrovni. SHR deklarovala tiež svoju ambíciu byť koordinátorom týchto snažení s tým, že bude iniciovať a viesť konštruktívny dialóg s cieľom dospieť k užitočným

dohodám prospešným rozvoju svojich členských organizácií. Preto sa aj vyslovila, že sa bude usilovať nadväzovať kontakty so samosprávou miest a obcí a rokovať s jej najvyššími predstaviteľmi o podpore rozvoja a zlepšenia kvality života znevýhodnených a zdravotne postihnutých občanov. Zviazala sa tiež vyvíjať aj naďalej maximálne úsilie na získanie stavebného objektu, kde by mohla **zriadiť Dom humanity**. Tento záväzok sa však, žiaľ, na území Bratislavy doteraz neodarí splniť.

Prvá Čestná komisia pre cenu Dar roka, ktorá sa prvý raz začala organizovať v roku 1995.

SHR tiež deklarovala pokračovať v medzinárodnej spolupráci s partnerskými organizáciami v zahraničí a v úsilí o zapojenie sa do medzinárodných rozvojových programov, podľa potrieb a požiadaviek svojich členských organizácií podporovať nadväzovanie ich medzinárodných kontaktov s ich partnerskými zahraničnými organizáciami. Odpoveďou SHR na veľké výzvy doby bol aj jej siedmy záväzok: prehlbovať partnerské vzťahy a skvalitňovať spoluprácu nielen v rámci tretieho sektora, ale aj so štátnymi organizáciami a podnikateľskou sférou, s cieľom pomáhať rozvoju dobrovoľníctva a šíreniu jeho **poslania solidarity a spolupatričnosti medzi ľuďmi a národmi**.

Z rúk prezidenta SHR prevzal Cenu a titul Laureát Daru roka '95 aj páter Anton Srholec.

V 6. roku svojej existencie Slovenská humanitná rada zaregistrovala ochranné známky svojho znaku a názvu – Slovenská humanitná rada, znaku Benefícia a hlavičky svojho časopisu Humanita. V tom čase už združovala 140 mimovládnych organizácií. Jej práca sa darila, aj vďaka mnohým dobrovoľníkom, sympatizantom, darcom a sponzorom. Aby

im SHR vzdala hold a úctu za prejavy solidarity, spolupatričnosti, šľachetnosti, ľudskosti a nezištnej, konkrétnej a adresnej pomoci, ktorú poskytovali tým spoluobčanom, ktorí pomoc iných naozaj potrebovali, zorganizovala slávnostné odovzdanie morálneho ocenenia – **Ceny Dar roka '95**, ktoré sa uskutočnilo prvý raz **10. septembra 1996**, v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave, za účasti predstaviteľov štátnej správy, samosprávy, ako aj významných osobností politického a spoločenského života, predstaviteľov členských organizácií SHR, ako aj novinárov. Kritériá na udeľovanie tohto morálneho ocenenia zverejnila SHR v časopise Humanita už v septembri 1995. Cenu Dar roka '95 a s ňou súvisiace morálne ocenenia slávnostne odovzdal prezident SHR, **Ing. Ivan Sýkora** a viceprezident SHR, **Doc. MUDr. Jaroslav Hinšt, CSc.** Odvtedy sa slávnostné odovzdanie Ceny Dar roka konalo každý rok, vždy v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave. Doteraz sa uskutočnilo už šestnásť ráz. O tom, kto získava morálne ocenenie, rozhodla nezávislá komisia SHR, ktorá ale pozostávala z nezávislých, známych osobností verejného života na Slovensku a túto úlohu plnila vždy čestne, bez nároku na akúkoľvek odmenu. Stalo sa tradíciou, že po udelení morálnych ocenení a v závere tohto slávnostného podujatia, prezident SHR vyhlásil ďalší ročník Ceny Dar roka.

Slovenskú humanitnú radu charakterizovalo veľa činností a väčšina z nich upevnila jej postavenie v spoločnosti. Okrem benefičného večera, Benefícia a slávnostného odovzdávania Ceny Dar roka sa tradičnou stala aj zbierka vianočného pečiva pre opustených, osamotených ľudí.

„K najvýznamnejším, novým formám aktivít parila aj činnosť pracovných skupín, zložených zo zástupcov členských organizácií a pracovníkov Úradu SHR. Osvedčila sa najmä pri rozpracovaní a konkretizácii úloh programového vyhlásenia SHR“, potvrdil I. Sýkora, prezident SHR a zdôraznil: „Všetky aktivity, staršie i tie nové potvrdzujú, že naše smerovanie je správne. Vytvorenie legislatívneho rámca na činnosť dobrovoľníckych organizácií vnímame ako prioritu“.

Spolupráca v prospech zdravotne postihnutých

V decembri 1997 sa uskutočnila významná návšteva zástupcov Inštitútu nemeckého hospodárstva na Slovensku, ktorí informovali zástupcov SHR a jej členských organizácií, ktoré sa venujú zdravotne postihnutým občanom, ako aj pracovníkov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a tiež výrobcov kompenzačných pomôcok pre zdravotne postihnutých o informačnom systéme REHADAT, ktorý už vtedy v Nemecku pôsobil desať rokov a ktorého autorom a realizátorom je v Nemeckej spolkovej republike práve uvedený inštitút. Tak sa SHR a jej členovia dozvedeli o príprave veľkého projektu REHADAT Slovensko. Cieľom tohto projektu bolo bezplatné sprístupnenie aktuálnych informácií o výrobe a distribúcii zdravotných a kompenzačných pomôcok, ako aj o podpore pracovnej a sociálnej integrácie zdravotne postihnutých. V roku 2002 sa začal v SHR v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, programom Phare a Národným úradom práce realizovať projekt tvorby, naplňovania, prevádzkovania a údržby databáz Informačného systému pre zdravotne postihnutých – **REHIS Slovensko**. Cieľom tohto projektu je zvyšovať zamestnanosť zdravotne postihnutých osôb. Projekt mal päť komponentov, bol naplánovaný na poldruha roka a začal sa uskutočňovať v marci 2001. Jeho administráto-

rom sa stal **Ing. Róbert Demovič**, vedúcou 4. komponentu a koordinátorkou tohto projektu bola **Mgr. Eva Lysičanová** a jeho supervízorkou bola **Maria Egger** z Rakúska.

Ôsmy rok pôsobenia Slovenskej humanitnej rady – 1997, kedy mala SHR už 146 členských organizácií s celoslovenskou pôsobnosťou, bol z finančného hľadiska napätý a aj prezident SHR, I. Sýkora ho vyhodnotil ako veľmi ťažký. Vďaka získaniu finančných prostriedkov bol však predsa len úspešný, a to aj preto, že SHR dokázala, aj napriek nedostatku prostriedkov naďalej plniť svoje funkcie informačného, metodického, koordinačného a školiaceho centra a popritom sa usilovala ešte viac zintenzívniť kontakty a väzby so svojimi členskými organizáciami, ako aj rozvíjať vzájomnú výmenu dôležitých informácií.

Opäť uskutočnila aj niekoľko špecializovaných seminárov, napríklad, ekonomický seminár pre vedúcich rekonštrukčných pobytov, o dodržiavaní ľudských práv zdravotne postihnutých ľudí a pripravila a odoslala aj zásielky huma-

veľa takých, ktorým pomáhať skutočne treba“. Tieto jej slová sú stále aktuálne, ba čoraz aktuálnejšie.

Na sklonku prvého desaťročia bolo spektrum činnosti SHR už značne široké. O rastúcom význame SHR svedčia aj viaceré historické fakty. Napríklad, 25. januára 1999 sa SHR stala na Slovensku realizačným partnerom Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR). Odvtedy až doteraz zabezpečuje sociálne partnerstvo a materiálnu pomoc pre azylantov a novo uznaných utečencov z rôznych krajín sveta.

Dialóg na najvyššej úrovni

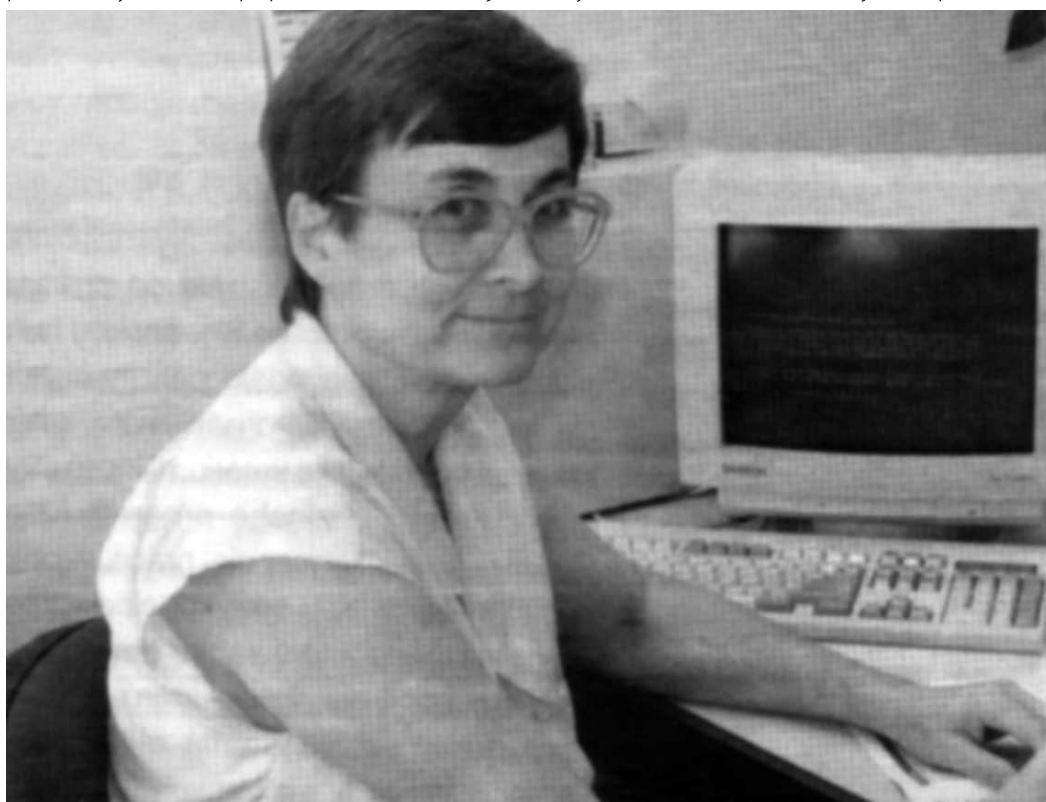
Ďalšou pamätnou udalosťou bolo prvé pracovné stretnutie poslancov Národnej rady SR so zástupcami dobrovoľníckych, humanitných a charitatívnych organizácií združených v SHR, ktoré sa uskutočnilo 5. marca 1999 pod záštitou vtedajšieho predsedu NR SR, **Jozefa Migaša**. Cie-

lom bolo vytvoriť priestor na vzájomný dialóg medzi politikmi a zástupcami mimovládnych organizácií, zlepšiť vzájomnú informovanosť a dosiahnuť partnerskú spoluprácu v záujme riešenia problémov 3. sektora na Slovensku a v konečnom dôsledku, v záujme riešenia páličivých problémov občanov Slovenska v sociálnej oblasti.

Pred Medzinárodným rokom dobrovoľníkov (2001) Slovenská humanitná rada pripravila v Bratislave veľmi významné medzinárodné podujatie, Valné zhromaždenie Európskeho dobrovoľníckeho centra (CEV), ktoré sa uskutočnilo 27. novembra 1999.

Zúčastnili sa na ňom predstavitelia dobrovoľníckych organizácií z 12 európskych krajín, vrátane Slovenska. Na tomto podujatí bola aj prezidentka CEV, **Liz Burns**, ktorá okrem iného, hovorila o najdôležitejšom ciele tohto podujatia – **zdôrazniť myšlienku dobrovoľníctva a istotu, že sa vytvára imidž dobrovoľníctva**, v ktorom sa ľudia z celej Európy, každého veku a z každého spoločenstva môžu angažovať. To je veľmi dôležité pre budúcnosť Európy. Preto my ako občania pomáhame vytvárať Európu takú, akú ju chceme mať“. Pripomenula tiež, že medzinárodné partnerstvo a spolupráca dobrovoľníckych organizácií rôznych krajín sa stáva čoraz dôležitejšou, pritom malý kúsok práce každého dobrovoľníka je jeho významným vkladom, prínosom do celého dobrovoľníckeho hnutia. Aktivita a podujatí, ktoré v roku 1999 SHR uskutočnila je oveľa viac, než môžu obsiahnuť stránky časopisu. Dala by sa z nich zostaviť veľká kronika, ktorú by si dobrovoľníci na Slovensku veru, zaslúžili.

Zdroj a snímky: archív SHR

Ing. Bohuslava Zániová, v poradí 2. riaditeľka Úradu SHR

nitnej pomoci na Ukrajinu a do Bulharska. S nedostatkom prostriedkov SHR zápasila aj v nasledujúcom roku 1998. Naplnenie vytýčených záväzkov a uskutočnenie plánov neziskových organizácií a združení humanitného a charitatívneho zamerania aj naďalej limitoval nedostatok prostriedkov.

„Sú tu, chvalabohu, aj takí podnikatelia, manažéri a sponzori, ktorí si uvedomujú dôležitosť práce mimovládnych organizácií a prispievajú im ako vládu. Niektorí finančne, iní materiálne“, zdôrazňovala **Ing. Bohuslava Zániová**, vtedajšia riaditeľka Úradu SHR a pripomínala: „Nech už je dôvod na poskytnutie finančných prostriedkov a materiálnych darov v prospech mimovládnych organizácií akýkoľvek, treba za ne vždy poďakovať, zdôrazniť, že nezáleží až tak na veľkosti daru, ako na jeho úprimnosti. A požiadať, aby nám darca pomáhal aj naďalej a tak pomáhal tým, ktorým pomáhame my, v humanitných a charitatívnych organizáciách. Lebo zatiaľ je

Mílniky zápasu za zlepšenie podmienok života zdravotne postihnutých a znevýhodnených

Rok 2 000 a s ním aj 21. storočie a 3. tisícročie privítala Slovenská humanitná rada ako stovky iných občianskych združení na Slovensku – skromne. V tomto období, na práhu 2. desaťročia svojho pôsobenia, charakterizovala Slovenskú humanitnú radu rozširujúca sa spolupráca s mnohými, aj novovzniknutými občianskymi združeniami, nadáciami a rôznymi neziskovými organizáciami, ktorá bola v mnohých prípadoch veľmi plodná a mnohostranne užitočná.

Rýchle zväčšovanie sa tretieho sektora, vznik rôznych nových združení a mimovládnych organizácií však naznačoval, že čoraz viac ľudí sa borí so sociálnymi a zdravotnými problémami, často spojenými aj s existenčnými a rôznymi, neraz vážnymi život obmedzujúcimi ťažkosťami. Východisko z týchto problémov videli mnohí aj v združovaní sa v nádeji, že sa tak skôr domôžu svojich práv a aj napriek svojim zdravotným hendikepom a sociálnym problémom, tak nezostanú celkom na okraji našej, trhovo orientovanej spoločnosti.

Slovenská humanitná rada ako v roku 2000, tak aj v ďalších rokoch sa v rovnakej nádeji usilovala pomáhať najmä svojim členským organizáciám, ktoré združujú zväčša zdravotne postihnutých a aj sociálne znevýhodnených ľudí, aby sa mohli viac integrovať do spoločnosti. Bola to však a stále zostáva pre nich, aj pre SHR náročná úloha. Jej napĺňanie Slovenskou humanitnou radou možno dokumentovať na mnohých úspešných príkladoch, z ktorých niektoré uvádzame v tejto prílohe.

Stretnutia s prezidentom republiky

Ako národné dobrovoľnícke centrum mala SHR už pri vstupe do 2. desaťročia svojej existencie nezastupiteľné miesto pri napĺňaní poslania vytvárať podmienky na rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku. Za prvých desať rokov svojej existencie urobila veľa i pre to, aby si aj štát viac všimol dôležitosť práce dobrovoľníkov. Príležitosťou na to bolo aj novoročné stretnutie prezidenta republiky s dobrovoľníkmi z humanitných a charitatívnych organizácií pôsobiacich v prospech zdravotne postihnutých občanov. Táto tradícia vznikla už v roku 1992 a pokračovala 14. januára roku 2000, kedy sa v priestoroch Slovenskej televízie stretol vtedajší prezident SR, **Rudolf Schuster s manželkou** s dobrovoľníkmi Slovenskej humanitnej rady. Na stretnutí bol prítomný aj vtedajší minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR, **Peter Magvaši**. Prezident SHR, **Ivan Sýkora** pri tejto príležitosti prezentoval pozitívny pohľad na hendikepovaných ľudí v našej spoločnosti a dokumentoval ich úspechy v ich kultúrnych, športových, vzdelávacích, ale aj dobrovoľníckych aktivitách slovami:

„Dobrovoľníci venujú svoj čas, silu a energiu v prospech zdravotne postihnutých, hoci majú aj sami vážny zdravotný hendikep“ a zdôraznil aj mimoriadny význam snáh tých dobrovoľníkov, ktorí sú sami postihnutí.

Ďalšie novoročné stretnutie, na ktorom sa vyše 80 zástupcov členských organizácií SHR stretlo s prezidentom republiky,

Rudolfom Schusterom, sa uskutočnilo 26. januára roku 2001, opäť v budove Slovenskej televízie. V prítomnosti vtedajšieho ústredného riaditeľa STV, **Milana Materáka**, vtedajšej štátnej tajomníčky MPSVR SR, **Edit Bauerovej**, tajomníčky Koordinačného výboru pre otázky zdravotne postihnutých občanov **Márie Košútovej**, vtedajšieho prezidenta Slovenského Červeného kríža, **Milana Kručaya**, riaditeľa Evanjelickej diakonie, **Ondreja Buzalu**, vtedajšej prezidentky Asociácie organizácií zdravotne postihnutých občanov SR, **Márie Orgonášovej** a ďalších hostí, ktorých na toto slávnostné stretnutie pozval prezident SHR, **Ivan Sýkora**, sa R. Schuster s manželkou podrobne oboznámil s činnosťou, aktivitami, aj mnohými ťažkosťami, s ktorými sa dobrovoľníci stále stretávajú. Vypočul si mnohých zo zástupcov mimovládnych organizácií. A napokon uznal, že za všetkými týmito i ďalšími skromnými zástupcami dobrovoľníkov je ich mimoriadne úsilie a veľa práce v prospech spoločnosti. Poukázal na to, že vláda by dobrovoľníkom mala pomáhať oveľa viac. Hoci na otázku, kam siahajú prezidentské kompetencie v humanitnej pomoci sa vyslovil skepticky, nádej vyslovil na adresu sponzorstva, na adresu malých a stredných, ale aj družstevných podnikov, ktoré by im mohli pomáhať aj zamestnávaním zdravotne postihnutých.

Mnohostranný dialóg

Ďalšie významné stretnutie pre SHR a jej členov nenechalo na seba dlho čakať. Dňa 3. marca 2000 sa na Bratislavskom hrade už druhý raz stretli zástupcovia členských organizácií Slovenskej humanitnej rady s predstaviteľmi vlády, poslancami Národnej rady SR a zástupcami štátnej správy. (Prvé takéto stretnutie sa uskutočnilo 5. marca 1999). Cieľom tohto druhého stretnutia bol vzájomný dialóg, snaha o lepšiu vzájomnú informovanosť a nadviazanie partnerskej spolupráce. Účastníkmi boli aj zástupcovia vyše 50 členských organizácií Slovenskej humanitnej rady z celého Slovenska. Na stretnutie prišiel vtedajší minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR, **Peter Magvaši**, vtedajší podpredseda NR SR **Pavol Hrušovský**, poslankyňa NR SR z Výboru pre sociálne veci a bývanie **Klára Šarközióvá**, tajomníčka Koordinačného výboru pre otázky zdravotne postihnutých **Mária Košútová** a ďalší verejní činitelia. Prezident SHR, **Ivan Sýkora** vtedy na margo tohto významného dialógu pripomenul:

„Po vlašajšom stretnutí sme všetky problémy, ktoré odzneli tu, na Bratislavskom hrade, zhrnuli podľa jednotlivých tém. Po roku môžeme konštatovať, že v niektorých oblastiach sme pokročili o krôčik dopredu a v iných pribudli nové problémy, otázky a témy“. Bývalý minister P. Magvaši na tomto stretnutí poďakoval Slovenskej humanitnej rade za to, že organizuje takéto stretnutia a za celú činnosť, ktorú vykonáva:

„Považujem ju za jednu z najkvalifikovanejších mimovládnych organizácií, za cieľavedomú a systematickú. Získavame jednoznačné informácie a poznanie o tom, aký je vlastne reálny stav a aká je spätná väzba“ a následne zhodnotil stav

v sociálnej oblasti takto: „Dostávame sa do situácie, keď je nevyhnutné prísne posudzovať občana, jeho sociálnu a hmotnú núdzu a zisťovať, aké nástroje sociálnej pomoci budú najefektívnejšie na jej eliminovanie či odstránenie“. Na stretnutí odzneli aj mnohé stanoviská nielen SHR, ale aj jej členských organizácií, napríklad: Slovenského zväzu sluchovo postihnutých, Slovenského združenia stomikov z Martina, Únie žien Slovenska z Prešova, Organizácie ťažko telesne postihnutých a vozíčkárov z Nitry, Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím, Jednoty dôchodcov na Slovensku, Zväzu diabetikov Slovenska, Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska a mnoho ďalších. Z diskusie, ktorá na tomto stretnutí odznela, vzišlo mnoho podnetných návrhov.

Ďalšie, poradí už 3. pracovné stretnutie zástupcov dobrovoľných humanitných a charitatívnych organizácií z celého Slovenska (prevažne členov SHR) s poslancami Národnej rady SR a predstaviteľmi vlády SR sa uskutočnilo opäť na Bratislavskom hrade, 16. marca 2001. S poslancami parlamentu a zástupcami vlády a štátnej správy prišli diskutovať zástupcovia vyše 90 dobrovoľných organizácií a občianskych združení, medzi nimi predovšetkým členských organizácií SHR. Na margo týchto stretnutí vtedajší podpredseda parlamentu **Marián Andel** povedal:

„Aj pre poslancov sú inšpiratívne, najmä v legislatívnej oblasti. Vieme, že práve tu sú pomerne veľké nedostatky a spolu so Slovenskou humanitnou radou sa ich snažíme odstraňovať. Žiaľ, nedarí sa to tak rýchlo, ako by sme si predstavovali, lebo tento proces je zdĺhavý a tvorba zákonov nie je jednoduchá. Spoločne sme už spracovali dva či tri zákony, ktoré boli aj schválené. Samozrejme, chceme ísť dopredu“

Prezident SHR, I. Sýkora, vtedy zdôraznil, že členské organizácie SHR pôsobia celoplošne, prakticky vo všetkých väčších mestách a mnohých obciach Slovenska. Aby však ich práca, zameraná na pomoc sociálne znevýhodneným a zdravotne postihnutým ľuďom a na rozvoj dobrovoľníctva bola efektívna a naozaj prínosná, musí byť čo najbližšie k občanom. Práve styčné miesta vzájomnej spolupráce predstavujú stretnutia SHR ako národného dobrovoľníckeho centra s Národnou radou SR, s orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy. Asi v 20 diskusných vystúpeniach zástupcov mimovládnych organizácií odznelo mnoho pozitívnych, aj negatívnych informácií. Napríklad, **Florián Haviar** informoval o problémoch útulku pre dievčatá, ktorý v Banskej Bystrici zriadilo Slovenské misijné hnutie, **Helena Husárová** z Únie žien Slovenska zasa konštatovala, že zástupcovia mimovládnych organizácií sa zasa musia venovať tým istým problémom ako pred rokom, pretože riešenie mnohých problémov zdravotne postihnutých a znevýhodnených ľudí sa nepohlo dopredu. Týkali sa napríklad problémov dievčat – odchovankýň detských domovov spojených s ich odchodom a z detských domovov na prahu dospelosti ich následnej nezamestnanosti, aj otázkam špeciálnych základných škôl. Problémy, s ktorými zápasia členovia Slovenského zväzu sclerosis multiplex predstavil **Milan Surgoš**. **Viliam Franko** z Organizácie ťažko telesne postihnutých vozíčkárov, hovoril zasa o problémoch prevozu imobilných pacientov do zdravotníckych zariadení, o architektonických a iných bariérach, obmedzujúcich ich pohyb. Predseda Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska diskutoval o troch problémoch: o zamestnávaní zrakovo postihnutých a nevidiacich, o zľavách na cestovnom a preprave vodiacich psov sprevádzajúcich nevidiacich. Širokou

oblasťou integrácie zdravotne postihnutých do spoločnosti sa na stretnutí zaoberala **Mária Orgonášová** z Asociácie zdravotne postihnutých občanov. Na podnety zástupcov mimovládnych organizácií reagovalo viacero poslancov parlamentu, aj zástupcovia MPSVR SR. Všetci previli záujem konať v prospech ľudí v núdzi a v ťažkej životnej situácii. Problematika sociálnej pomoci, dobročinnosti a charity si však vyžiadala podrobný súhrn záverov z tohto pracovného stretnutia pre ich využitie na realizáciu potrebných opatrení v prospech zdravotne postihnutých a sociálne znevýhodnených občanov.

Cena Dar roka

V roku 2000 udelila čestná komisia SHR už po piaty raz ceny Dar roka, ktorú s titulom hlavného laureáta v kategórii fyzických osôb vtedy získal skromný človek, Vladimír Kútny z Nitrianskeho Rudna za darovanie časti svojej pečene svojej sestre, čím jej, matke dvoch detí zachránil život. V kategórii právnických osôb získali túto cenu a titul hlavného laureáta Severoslovenské celulózky a papierne, ktoré na významné humanitné ciele darovali tri milióny korún, na zakúpenie diódového lasera na operácie oka, ale aj na podporu Zväzu diabetikov Slovenska i Detského centra Ružomberok. Ak by sme sa mohli pristaviť a podrobnejšie popísať humanitné aktivity, ktoré komisia SHR v nasledujúcich rokoch zaznamenala a morálne ocenila ich autorov a realizátorov, bol by to veľký román o šlachetných skutkoch, solidarite a spolupatričnosti mnohých tisícov občanov Slovenska, ale aj o filantropii a nezištnej pomoci nemálo firiem na Slovensku.

Z úspechov členov SHR

Slovenská humanitná rada sa však zúčastňovala aj na podujatiach svojich členských združení, ako napríklad 14. apríla roku 2000 na 4. zjazde delegátov Slovenského zväzu sclerosis multiplex v Častej – Pepierničke, na ktorom eSMkári zhodnotili prvé desaťročie svojho pôsobenia a stanovili si ciele na ďalšie desaťročie, medzi iným, pokračovať v organizovaní rekondičných pobytov, pomáhať pri vzniku nových klubov eSMkárov a rozvíjať spoluprácu aj s českými partnerskými organizáciami.

Rovnako bola 12. mája roku 2000 bola SHR prítomná aj na slávnostnom stretnutí Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska pri príležitosti 10. výročia jej založenia. Bolo to veľmi zaujímavé stretnutie, na ktorom zasvätené hovoril **Branislav Mamojka**, predseda ÚNSS, ale aj jej profesionálni pracovníci i dobrovoľníci. Napríklad, aj o úspešnom medzinárodnom projekte TEMPUS, ktorého výsledkom je vybudovanie centra vzdelávania pre zrakovo postihnutých študentov pri Matematicko-fyzikálnej fakulte UK v Bratislave, o výučbe Braillovhovho písma, o zamestnávaní nevidiacich a slabozrakých na Slovensku, o špecializovanom Centre technických a informačných služieb, tvorbe životného prostredia priateľského k rozlične hendikepovaným ľuďom. Na stretnutí tiež odznelo, že už vtedy bola ÚNSS významným partnerom štátu, ale zaznela aj hudba v podaní nevidiacich študentov bratislavského konzervatória.

Aby každé dieťa malo rodinu

Po desiatich rokoch svojej činnosti ohlásila pozitívne zmeny aj ďalšia členská organizácia SHR – Spoločnosť priate-

lov detí z detských domovov Úsmev ako dar (ÚaD), ktorá na základe dlhodobých skúseností z detských domovov a špeciálnych základných škôl, ale aj zahraničných skúseností dospela k potrebe zásadnej zmeny v ústavnej starostlivosti o deti s nariadenou ústavou výchovou - transformácie detských domovov. Na podporu tejto transformácie spoločnosť ÚaD prvý raz 23.- 24. marca 2001 zorganizovala v Bratislave medzinárodnú konferenciu, ktorá sa konala pod záštitou bývalého ministra zahraničných vecí SR, **Eduarda Kukana** a ministra práce sociálnych vecí a rodiny SR, **Petra Magvaših**o. Na konferencii sa zúčastnili experti na rodinnú výchovu z 12 štátov a 30 zahraničných a 150 domácich hostí z rôznych miest Slovenska. Nechýbala pritom ani Slovenská humanitná rada, ktorá sa podrobne tomuto podujatiu venovala aj v 2. čísle X. ročníka časopisu Humanita.

Medzinárodná spolupráca

Nemožno nespomenúť aj ďalšie zaujímavé stretnutie, ktoré sa týkalo programu 2. medzinárodnej konferencie, na ktorej sa stretli zástupcovia Slovenskej humanitnej rady so zástupcami nemeckých mimovládnych organizácií na tému perspektívy spolupráce, ktoré sa uskutočnilo 11.-13. mája roku 2000 na pôde SHR, ktorú zorganizovala Slovenská akademická a informačná agentúra (SAIA)- Servisné centrum pre tretí sektor. V priestoroch SHR privítal účastníkov tejto konferencie prezident SHR, Ivan Sýkora. (Toto stretnutie vyplynulo zo záverov prvej takejto konferencie, ktorá sa konala v roku 1999 v Bonne). Aj keď z tohto stretnutia nevyplývala užšia spolupráca, nemeckí hostia sa neskryvaným záujmom a uznaním oboznamovali s takým veľkým zoskupením mimovládnych organizácií, aké už vtedy predstavovala SHR.

Strategické ciele

V kongresovom centre Národnej rady SR sa 1. júla roku 2000 uskutočnilo ďalšie Valné zhromaždenie SHR, ktoré zhodnotilo prvé desaťročie života SHR, vyzdvihlo význam tradičných podujatí – slávnostného benefičného večera **Benefícia**, slávnostného odovzdávania cien **Dar roka** a stanovilo si ciele do roku 2004. VZ SHR skonštatovalo, že po 10 rokoch svojho pôsobenia sa SHR stala súčasťou priaznivého právneho prostredia pre prácu dobrovoľníckych organizácií v prospech sociálne znevýhodnených a zdravotne postihnutých ľudí. Hlavný strategický cieľ, ktorý si vtedy SHR vytýčila, bolo **efektívne plnenie úloh národného dobrovoľníckeho centra**. Na Valnom zhromaždení SHR roku 2000 prehovorili aj mnohí zástupcovia členských organizácií SHR. Spomedzi mnohých, významné myšlienky vyslovila aj **Viola Drozdová** z bývalého Občianskeho združenia Slovenská nádej dieťaťa (ktoré bolo predchodcom dnešného Detského fondu SR). Zdôraznila, že nastal nanajvýš aktuálny čas, aby práve SHR a jej členské organizácie zostavili etický kódex dobrovoľníka, ktorý by nesporne posilnil dôveru občanov v tretí sektor. Jedným z hostí VZ SHR bol aj **Robert Brestenský**, prvý prezident bývalej Slovenskej komory Československej rady humanitnej spolupráce, ktorý vo svojom príhovore vyslovil dôležité myšlienky:

„Jedna z najefektívnejších činností je tá, ktorú ľudia vykonávajú z presvedčenia, teda aj z vnútornej potreby. Takouto činnosťou je i dobrovoľníctvo. Som hlboko presvedčený, že vznik Slovenskej humanitnej rady nebol zbytočný a dôvody,

pre ktoré vznikla, budú – možno na kvalitatívne inej úrovni – pretrvávajúť na Slovensku ešte veľmi dlho. Určite každé ďalšie valné zhromaždenie rozvinie nové ciele a úlohy na riešenie. Dúfam a som hlboko presvedčený, že Medzinárodný rok dobrovoľníkov 2001 nám všetkým pomôže v tom, aby tí, ktorí ešte rozmýšľajú, či podporia nejakú dobrú vec, prispeli každému z vás, ktorí to budete potrebovať. Som presvedčený, že Slovenská humanitná rada využije tento priestor na to, aby nielen sebe, ale aj vám všetkým otvorila doposiaľ zatvorené dvere, aby sa stali vám prístupnejšími“.

Čas ukázal, že smerovanie SHR vytýčené na jej Valnom zhromaždení roku 2000 bolo správne. Ukázalo sa tiež, že aj etický kódex dobrovoľníka je potrebný, ako aj to, že pre občanov odkázaných na pomoc iných boli a stále sú najdôležitejšie eticky hodnotné činy dobrovoľníkov, ktoré sú hodné nasledovania. Niektoré z významných činov SHR v Medzinárodnom roku dobrovoľníkov 2001 spomenieme aspoň v krátkosti.

Prezident SHR, **Ivan Sýkora** vo svojom zamyslení sa v Humanite na prahu 21. storočia sa o význame Medzinárodného roka dobrovoľníkov vyjadril takto:

„Skláňam sa pred dobrovoľníkom a ďakujem mu za jeho každodennú mravčiu činnosť pre dobro iného človeka a tým i pre celú spoločnosť. Nie náhodou aj Organizácia spojených národov vyhlásila prvý rok nového milénia za Medzinárodný rok dobrovoľníkov. Je si vedomá, že v novom miléniu podobu sveta budú výrazne ovplyvňovať a formovať práve dobrovoľníci...“. V druhom desaťročí svojho pôsobenia SHR venovala podpore dobrovoľníctva veľa úsilia, ktoré sa odzrkadlilo nielen na každoročných benefičných večeroch – Beneficiách a každoročnom morálnom oceňovaní Dar roka.

V januári roku 2001 SHR zorganizovala seminár s názvom: **„Príprava stálych a dobrovoľných pracovníkov občianskych združení združených v SHR na výkon sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva“**, na ktorom sa zúčastnilo 50 záujemcov. Tento 5-týždňový cyklus odborných prednášok a praktického výcviku všetci účastníci ukončili testami a získali tak absolventské osvedčenie v oblasti výkonu sociálneho poradenstva na území Slovenskej republiky.

Významný humanitný a sociálny charakter mala aj ďalšia činnosť Slovenskej humanitnej rady. Ako sme už spomenuli, jej začiatky siahajú do roku 1999, kedy sa SHR stala realizačným partnerom UNHCR. Partnerská spolupráca medzi SHR a UNHCR sa ukázala byť vysoko efektívna a účinná, čo viedlo k rozhodnutiu o podpísaní realizačnej zmluvy medzi SHR a UNHCR aj na ďalšie obdobie. Túto zmluvu 24. januára 2001 podpísal prezident SHR, **Ivan Sýkora** a **Nikola Mihajlovič**, vtedajší vedúci Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) na Slovensku. Na základe tejto zmluvy bola a doteraz je SHR realizačným partnerom UNHCR, a to predovšetkým v oblasti humanitnej pomoci a sociálneho poradenstva utečencom, žiadateľom o azyl na území Slovenska.

Stupavská konferencia

V súlade s tradíciou a na základe rozhodnutia Grémia tretieho sektora (G3S) sa 11. septembra 2001 uskutočnila v Žiline už 8. Stupavská konferencia s názvom: „Rozvoj občianskej spoločnosti v regiónoch Slovenska“. Zúčastnilo sa na nej 63 delegátov a 19 pozvaných hostí z celého Slovenska, medzi nimi aj Slovenská humanitná rada, ktorú zastupovala riaditeľka Úradu SHR, Ing. Bohuslava Zániová. Ôsma Stupavská konferencia sa

zaoberala aktuálnym dňaním v treťom sektore, so zreteľom na prípravu decentralizácie a reformy verejnej správy. Konferencia ocenila, že v uplynulom období sa prehĺbili aktivity väčšiny mimovládnych organizácií a že veľká časť z nich si našla trvalé miesto pôsobenia v regiónoch Slovenska a prispieva k budovaniu občianskej spoločnosti na Slovensku. Delegáti konferencie zdôraznili naliehavú potrebu zvyšovať účasť občanov na správe vecí verejných a pri hľadaní spolupráce tretieho sektora s podnikateľským, vládny a akademickým sektorom.

Grantový program

Spolupráca s podnikateľmi sa Slovenskej humanitnej rade začala daríť už v roku 2000, keď podpísala dohodu o spolupráci s firmou **Procter & Gamble**. Jej súčasťou bol spoločný grantový program, v ktorom išlo o rozdeľovanie finančných prostriedkov ľuďom, ktorí sa ocitli v núdzi a žiadali Slovenskú humanitnú radu o výpomoc, ale aj občianskym združeniam, ktoré pomáhajú zdravotne postihnutým a sociálne znevýhodneným občanom.

Ako uviedla riaditeľka Úradu SHR, **Ing. Bohuslava Zániová**: „Išlo o finančné prostriedky vo výške 408 tisíc korún, ktoré boli určené pre rodiny alebo jednotlivé osoby v ťažkej životnej situácii. Preferovaní boli zdravotne postihnutí a sociálne odkázaní, a to najmä dve najzraniteľnejšie skupiny: deti a starí ľudia.

O finančné prostriedky sa mohli uchádzať neziskové organizácie, ktoré týchto ľudí združujú alebo im pomáhajú, pričom nemuselo ísť len o členské organizácie Slovenskej humanitnej rady. Žiadosť si mohli podať aj jednotliví občania. Po dohode s firmou Procter & Gamble vybavovala SHR žiadosti v dvoch kolách: prvá uzávierka bola 30. septembra 2000 a druhá 31. januára 2001. Pri výbere žiadostí sme postupovali podľa predpisov Slovenskej humanitnej rady o pridelení finančných prostriedkov na humanitné projekty, to znamenalo prerokovanie v Grantovej komisii SHR a na základe jej odporúčaní v Predsedníctve SHR.

V procese schvaľovania sme zohľadňovali návrhy a pripomienky darcu, teda firmy Procter & Gamble. Spolupráca s darcom bola veľmi dobrá, konštruktívna a ústretová. Obe strany kládli dôraz na to, aby darované finančné prostriedky splnili dohodnutý účel a boli adresné a efektívne. Dostali sme spolu 65 žiadostí: 44 projektov a žiadostí od právnických osôb, 15 žiadostí od fyzických osôb a 6 žiadostí o materiálnu pomoc“.

Niektoré zo žiadostí neboli dostatočne konkrétne. Napokon z tohto grantového programu bolo podporených 11 právnických osôb sumou 325 417,80 Sk a medzi 10 fyzických osôb bolo rozdelených 82 582,20 Sk. Medzi šiestimi žiadateľmi materiálnej pomoci boli 4 právnické a 2 fyzické osoby. „Vo viacerých prípadoch darovaniu peňažnej sumy alebo materiálneho daru predchádzalo zisťovanie okolností opísaných v žiadostiach. V tomto ohľade sme spolupracovali s našimi členskými organizáciami. Od obdarovaných žiadame vyúčtovanie poskytnutých finančných prostriedkov“, dodala B. Zániová.

Manažér spoločnosti Procter & Gamble, **Mgr. Marián Horváth** vyhodnotil spoluprácu so Slovenskou humanitnou radou

veľmi kladne. Na základe pozitívnych skúseností sa táto spoločnosť rozhodla pokračovať v spolupráci so SHR a vyhlásila aj 2. ročník grantového programu Procter & Gamble. Prvé kolo ďalšej uzávierky žiadostí o pomoc bolo už 30. septembra 2001. To je len jeden z mnohých príkladov spolupráce SHR s podnikateľskou sférou.

Humanitná pomoc zo Švédska

Slovenská humanitná rada už v roku 2000 privítala ponuku Švédsko-slovenského spolku v Rådjustigene, ktorý daroval zdravotníckej pomôcky pre telesne postihnutých a starších chorých a oslabených ľudí ako dar zo švédskych nemocníc. V spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR zorganizovala SHR prepravu týchto zdravotných pomôcok na plne naložených dvoch kamiónoch. Táto spolupráca sa veľmi osvedčila a ukázala sa byť prospešná počas ďalších desiatich rokov. Skladové priestory, ktoré mala a má Slovenská humanitná rada k dispozícii sa tak každoročne plnili ďalšími a ďalšími mechanickými invalidnými vozíkmi, barlami, stoličkami do sprchy, polohovateľnými posteľami atď.. a záujem o ne bol a stále je čoraz väčší. SHR evidovala a aj dnes eviduje čoraz viac žiadostí o finančnú výpomoc pre zdravotne postihnutých a sociálne znevýhodnených občanov.

Etický kódex dobrovoľníka

Jednou z významných aktivít Slovenskej humanitnej rady v rámci Medzinárodného roka dobrovoľníkov bol aj špecializovaný seminár, s názvom: „**Posilnenie postavenia dobrovoľníka a jeho akceptácie v spoločnosti**“, ktorý sa uskutočnil 15. až 17. októbra 2001 v Piešťanoch, za účasti asi stovky členských organizácií SHR. Pozvanie na toto podujatie prijal aj vtedajší podpredseda Výboru NRSR pre sociálne veci a bývanie, **Marian Mesiarik**, ktorý okrem poďakovania SHR za tento seminár, konštatoval, že vláda sa neprihlásila k Medzinárodnému roku dobrovoľníkov 2001, lebo niet toho, kto by rozhodol, ktorému rezortu vlastne dobrovoľníctvo patrí.

Muselo prejsť vyše ďalších desať rokov, aby Slovensko konečne nadobudlo aj zákon o dobrovoľníctve. Po príhovoroch seminár pokračoval worshopmi. Jeden z nich bol venovaný získavaniu dobrovoľníkov, ich zaškoľovaniu na dobrovoľnícku činnosť, ale zaoberal sa aj príčinami malého počtu aktívnych dobrovoľníkov. V záverečnej časti riaditeľka Úradu SHR, **Ing. Bohuslava Zániová** informovala účastníkov o diskusii členských organizácií na tému **Etický kódex dobrovoľníka**, ktorá sa počas roka 2001 uskutočňovala prostredníctvom internetu. Konštatovala, že sa do nej zapojil len minimálny počet členských organizácií SHR. V závere seminára jeho účastníci pripravili vyhlásenie pre poslancov NRSR, v ktorom vyjadrili obavy z rozplynutia sa prísľubov týkajúcich sa pridelenia finančných prostriedkov z privatizácie pre neziskové mimovládne organizácie. Ako všetci vieme, tieto obavy sa ukázali byť plne oprávnené.

(Koniec 1. časti.)

Pokračovanie nabadúce

Prílohu pripravila: **PhDr. Margita Škrabáľková.**

Dvadsať rokov v živote Slovenskej humanitnej rady – 2. časť

Etický kódex dobrovoľníkov SHR

Hovorí sa, že optimista vidí možnosť riešenia v každom probléme, kým pesimista vidí problém v každej možnosti riešenia. Slovenská humanitná rada však bola od svojho vzniku aj v 2. desaťročí svojho pôsobenia optimistická. Svedčí o tom aj jej podpora dobročinnosti, firemného darčovstva, charity a rozvoja dobrovoľníctva. Preukázala to na benefičných večeroch – Benefičiách, udeľovaním morálneho ocenenia Dar roka, v každom čísle časopisu Humanita, aj pri napĺňaní projektov starostlivosti o utečencov žijúcich na Slovensku. Riadila sa pritom Etickým kódexom SHR, ktorý schválilo Predsedníctvo SHR 16. novembra 2001 v snahe upevniť ním postavenie dobrovoľníkov. Podstatnú časť tohto dokumentu prinášame.

Každý dobrovoľník Slovenskej humanitnej rady má:

- Chápať druhých, najmä pochopiť motívy ich konania, byť uznanlivý jeden voči druhému.
- Hľadať v iných ľuďoch dobré stránky a vlastnosti. Podnecovať ich rozvoj tak, aby boli ochotní prevziať spoločnú zodpovednosť a aktívne pristupovali k riešeniu vlastných problémov.
- Rešpektovať právo na súkromie ľudí, s ktorými prichádza do kontaktu.
- Rešpektovať človeka bez ohľadu na rasu (farbu pleti), náboženské vyznanie, vek,
- Národnosť, pohlavie, postihnutie, hendikep osoby...
- Vyhýbať sa skresľovaniu informácií, rešpektovať a vyhľadávať pravdu.
- Zaručiť sa za správnosť a objektívnosť svojho konania.
- Všetky dôverné informácie o iných osobách a firmách, ktoré sú v kontakte so Slovenskou humanitnou radou chrániť ako dôverné.
- Podporovať dôveru verejnosti v dobročinné inštitúcie.

Každý dobrovoľník si má byť vedomý osobnej zodpovednosti za:

- Využitie svojich možností a talentu na plnenie pridelovaných úloh na čo najlepšej úrovni.
- Vlastný osobnostný rast, ako aj osobnostný rast svojich spolupracovníkov.
- Preukazovanie úcty, ohľaduplnosti a úprimnosti voči všetkým, s ktorými prichádza do kontaktu.

- Čestné vyrovnanie sa s každou situáciou a ak je to na prospech veci, vyjadrenie svojho osobného názoru.
- V rozhodovacom procese zváženie všetkých alternatív berúc do úvahy, že najjednoduchší postup nemusí byť vždy v záujme veci.
- Dodržiavanie všetkých právnych noriem, ako aj interných smerníc, ktoré sa týkajú hmotných a finančných prostriedkov, za ktoré je zodpovedný...

Povinnosťou všetkých je:

- Komunikovať s ostatnými tak, aby ochotne spolupracovali pri dosahovaní vytýčených cieľov a aby nadobúdali seba dôveru prostredníctvom svojich pracovných výsledkov.
- Pri rozdeľovaní úloh dbať na ich primeranosť, aby každý priniesol optimálny podiel v prospech spoločnej veci.
- Spravodlivo a dôsledne hodnotiť vykonanú prácu.
- Preukazovať pochopenie a úctu voči ostatným dobrovoľníkom a partnerom...
- Rešpektovať názory ostatných.
- Dobrovoľníci majú byť stotožnení s etickými normami Slovenskej humanitnej rady a majú sa nimi riadiť v každodennom konaní...
- V prípade, že niektorý rozhodovací alebo poradný orgán Slovenskej humanitnej rady rieši problém, ktorý by mohol vyvolať potenciálny konflikt záujmov jedného z členov, musí sa tento člen zdržať hlasovania a čím skôr konflikt priznať a vyriešiť. Priznanie sa ku konfliktu záujmov a každá absencia pri hlasovaní musí byť zapísaná do zápisnice.

Aby nedošlo k narušeniu dôvery darcov, dobrovoľníci musia dodržiavať tieto pravidlá:

- Poskytovať darcom úplné a pravdivé informácie o tom, ako boli ich príspevky použité.
- Použiť peniaze od darcov rozumne, efektívne a objektívne.
- Vždy vziať do úvahy prania darcov týkajúce sa umiestnenia ich špecifického daru.
- Byť dobrým správcom darov, ktoré Slovenská humanitná rada dostane.

Poznámka redakcie:

Hoci už na Slovensku máme nový Zákon o dobrovoľníctve, Etický kódex dobrovoľníkov SHR stále platí a má čo povedať každému, kto sa venuje dobrovoľníctvu.

PAMÄTNÉ DNI SLOVENSKEJ HUMANITNEJ RADY V 2. DESAŤROČÍ JEJ PÔSOBENIA

Výnimočným pamätným dňom pre Slovenskú humanitnú radu sa stal aj 1. január 2003. V tento deň si na Bratislavskom Hrade pri príležitosti 10. výročia vzniku Slovenskej republiky prezident SHR, Ivan Sýkora, prevzal z rúk Rudolfa Schustera, vtedajšieho prezidenta Slovenskej republiky, štátne vyznamenanie Slovenskej republiky, Pribinov kríž III. triedy, za významné zásluhy v oblasti starostlivosti o občanov so zdravotným postihnutím a pomoc sociálne znevýhodneným ľuďom.

Štátne vyznamenanie Pribinov kríž III. triedy, ktoré dostal Ing. Ivan Sýkora, prezident SHR.

Pamätnými dňami SHR navždy zostanú aj novoročné januárové stretnutia predstaviteľov SHR s prezidentom republiky, ktoré sa stali tradičnými a konali sa aj v druhom desaťročí pôsobenia Slovenskej humanitnej rady viac-menej pravidelne. Ich cieľom bolo predstavovať rozmanitosť a bohatosť aktivít mimovládnych, sociálne zameraných organizácií, ich pozitívny vzťah k hendikepovaným a znevýhodneným ľuďom, aj dokumentovať ich mnohostrannú činnosť a úspechy, ktoré dosiahli v kultúrnej, dobrovoľníckej, ale aj športovej oblasti.

Z Valných zhromaždení SHR

Zástupcovia členských organizácií SHR sa opäť stretli na Valnom zhromaždení, 29. júna 2002 v Kongresovej sále Národnej rady SR na Župnom námestí v Bratislave, aby vyhodnotili pôsobenie Úradu SHR a aktivity vykonané v prospech jednotlivých členských organizácií SHR počas uplynulých dvoch rokov. Prezident SHR, **Ivan Sýkora** v správe Predsedníctva SHR konštatoval, že po 12 rokoch svojej existencie je SHR pevnou súčasťou mimovládnych, neziskových, nepolitických a dobrovoľníckych organizácií na Slovensku, že sa vyprofilovala na centrum, ktoré poskytuje servis a podporu nielen svojim členským organizáciám, ale vytvára podmienky v širšom ponímaní aj na ich rozvoj. Služby poskytovala už vtedy aj iným fyzickým a právnickým osobám, ktoré požiadali SHR o podporu alebo pomoc. Medzi jej priority patrili nielen každoročné reprezentačné benefičné večery, známe Beneficiá, udeľovanie cien Dar roka, ale aj realizácia projektov pomoci utečencom v spolupráci s UNHCR. Napríklad, zástupca SHR ako spolupracujúci partner podpísal 27. septembra 2002 štvorstrannú dohodu, ktorú inicioval Zastupiteľ-

ský úrad vysokého komisára OSN pre utečencov na Slovensku, Katedra zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity a Migračný úrad Ministerstva vnútra SR. Dohoda sa týkala realizácie prvého projektu utečeneckých sociálnych kliník v podmienkach Slovenska. Bol to vzdelávací projekt, ktorého cieľom bolo pripraviť študentov Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity na ich budúcu prácu sociálnych pracovníkov v oblasti poskytovania reálnej pomoci utečencom a žiadateľom o azyl v rámci štátnej správy, samosprávy a mimovládnych organizácií.

Všetky významné aktivity SHR sa odrzkadlili aj na stránkach špecializovaného časopisu Humanita, ktorý dával dôraz na presadzovanie práv a oprávnených požiadaviek občanov voči štátnej správe a samospráve. SHR podporovala i v praxi napríklad, napĺňanie Charty práv pacientov, ktorú vláda SR prijala v roku 2001. Informovala občanov prostredníctvom Humanity tiež o význame a pôsobení Kancelárie verejného ochrancu práv, zdôrazňovala aj význam informačného systému REHIS Slovensko, ktorý sa stal jedným z prioritných projektov SHR. Iniciatívne pripomienkovala aj navrhované legislatívne zmeny v zákonných normách týkajúcich sa sociálnej oblasti.

Siedme Valné zhromaždenie SHR

V júni roku 2004 sa v Bratislave uskutočnilo ďalšie Valné zhromaždenie SHR, ktoré si zvolilo nové predsedníctvo, pričom opäť potvrdilo vo funkcii prezidenta **Ivana Sýkoru**. Zvolilo si tiež revíziu i grantovú komisiu a vytyčilo ciele na nasledujúce volebné obdobie. Pri tejto príležitosti prvý prezident ČS RSHR, **Róbert Brestenský**, ktorý bol v tom čase čestným členom predsedníctva SHR, skonštatoval:

„Škoda, že v súčasnosti nie je možná väčšia a širšia podpora činnosti členských organizácií, najmä formou vzdelávania ich aktívnych členov a funkcionárov a najmä hmotná podpora vybavenosti a úhrada niektorých výdavkov novovzniknutým členským organizáciám SHR. Všetko je vraj v peniazoch. Tie sa v dnešnej dobe zabezpečujú ňľahko. No napriek tomu, Slovenská humanitná rada a najmä jej úrad, ktorý v rozsahu možných podmienok zabezpečuje služby a servis členským organizáciám, funguje. Keď jej pracovníci nemôžu iné, určite vždy aspoň správne zorientujú a poradia... Som hlboko presvedčený, že naďalej napĺňanie ušľachtilých cieľov dobrovoľníckeho hnutia, humanity a charity bude aj záujmom širokého spektra organizácií združených v Slovenskej humanitnej rade. Že sa na ich realizácii budú svojou mravčou prácou zúčastňovať tisíce dobrovoľníkov v celej našej vlasti, za čo im patrí úprimné poďakovanie.“

Bolo to pre SHR a jej členské organizácie skutočne ťažké obdobie, ale spoločnými silami sa ťažkosti, ktoré prinieslo, darilo SHR a jej členom prekonať.

Ôsme Valné zhromaždenie SHR

Dňa 23. septembra 2006, v deň konania sa ôsmeho Valného zhromaždenia, (VZ SHR) pôsobila už 17. rok a bola pevnou súčasťou mimovládnych dobrovoľníckych organizácií, keďže zastrešovala už 175 sociálne zameraných občianskych združení, nadácií, charitatívnych a neziskových organizácií, ktoré zväčša pomáhali zdravotne postihnutým a sociálne znevýhodneným ľuďom. Delegáti VZ SHR si najprv minútu ticha uctili pamiatku zaslúži-

Moment z diskusie, vľavo je Róbert Brestenský, čestný člen Predsedníctva SHR, v strede Eva Lysičanová, riaditeľka Úradu SHR a vpravo Jaroslav Hinšt, viceprezident SHR.

ých členov dobrovoľníckej rodiny, zosnulých členov Predsedníctva a Revíznej komisie SHR: Milana Surgoša zo Slovenského zväzu sclerosis multiplex, Petra Bačiaka zo Slovenského zväzu zdravotne postihnutých a JUDr. Antona Vančíka z niekdajšej Katolíckej jednoty Slovenska. Verejným hlasovaním VZ SHR opäť potvrdilo vo funkcii svojho prezidenta Ivana Sýkoru.

Kvôli zmenám, ktoré navrhlo vtedajšie Ministerstvo financií SR týkajúcich sa snahy zrušiť 2-percentnú daňovú asignáciu právnických osôb v prospech mimovládnych neziskových organizácií a v rámci asignácie zvýšiť fyzickým osobám minimálnu poukazovanú darovanú čiastku z 20 Sk na 250 Sk a návrhu zrušiť tristotisícové nezdaniteľné minimum pre mimovládne neziskové organizácie, prijalo VZ SHR významnú výzvu „**Pridajte sa k nám**“. Táto výzva bola prijatá v záujme záchranu veľmi prospešnej myšlienky dobrovoľníctva. SHR sa tak pridala k ľuďom, ktorí podpísali a ministerstvu financií zaslali Hromadnú pripomienku verejnosti k návrhu zákona, ktorým sa mal zmeniť a doplniť Zákon o dani z príjmov v znení neskorších predpisov č. 595/2003 Z.z. Stalo sa tak nie kvôli peniazom, ale kvôli svedomiu voči ľuďom, ktorým SHR a ďalšie mimovládne organizácie hodlali a ďalej chceli pomáhať. Napokon, bolo to aj v záujme Programového vyhlásenia vlády z augusta 2006, v ktorom sa okrem iného, píše:

„Vláda SR považuje tretí sektor za dôležitý spoločenský pilier a súčasť slobodnej občianskej spoločnosti Keďže SHR a jej členské organizácie tvoria jeden zo základov tohto piliera, ktorý predstavuje dobrovoľnícky sektor, rovnako nám záleží na vytváraní a rozvíjaní a kvalite našej spoločnosti.“ Výzva nadobudla na aktuálnosti, pretože postupne silnel tlak najprv znížiť 2 percentá darov z príjmu právnických a fyzických osôb pre mimovládne organizácie na 1,5 percenta a neskôr ich úplne zrušiť. Čas však ukázal, že táto výzva SHR mala a má stále veľký význam.

Deviate Valné zhromaždenie SHR

V sobotu, 21. júna 2008 sa v bratislavskom Šport hoteli uskutočnilo 9. Valné zhromaždenie (VZ SHR), na ktorom sa zúčastnilo 61 delegátov. Verejným hlasovaním delegáti VZ SHR potvrdili vo funkcii prezidenta **Ing. Ivana Sýkoru** a viceprezidenta **MUDr. Jaroslava Hinšta, CSc.** Na čelo 5-člennej revíznej komisie SHR zvolili **Ing. Františka Vojtecha** a za predsedu Grantovej komisie SHR zvolili **PhDr. Štefana Matulu**. Prezident SHR, I. Sýkora sa medzitým stal aj podpredsedom Rady vlády SR pre problematiku občanov so zdravotným postihnutím. Ako počas VZ SHR uviedol:

„SHR spolupracuje s viacerými organizáciami. Napríklad, aj Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím (NROZP). V Správe Predsedníctva SHR I. Sýkora o. i. zdôraznil:

„Zapájame sa aj do diskusie o ďalšom rozvoji mimovládnych organizácií na Slovensku. Záleží nám na tom, aby bola vytvorená taká legislatíva, ktorá by podporovala nezávislý a dlhodobý rozvoj neziskových organizácií, ktorý by umožňoval naplňať ich verejnoprospešné ciele“. Na 9. VZ SHR odznela aj informácia, že v rokoch 2006 a 2007 SHR získala a rozdelila prostriedky na 31 humanitných projektov. Prostriedky na tieto projekty pochádzali od firiem Procter & Gamble a Zentiva, za čo im SHR vyslovila úprimnú vďaku. SHR vďaka týmto prostriedkom otvorila grantové kolá a podporila aj nečlenov SHR a aj niekoľko fyzických osôb, ktoré žiadali a potrebovali podporu a pomoc. Aj v roku 2008 SHR pokračovala v týchto aktivitách, a to opäť vďaka poskytnutým prostriedkom od spoločností Procter & Gamble a Zentiva. Ďalšou službou, ktorú SHR vykonávala s podporou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, bola a je distribúcia rehabilitačných a kompenzačných pomôcok z humanitárnych darov pochádzajúcich zo Švédska. Invalidné vozíky, chodítka, barle, mobilné WC, polohovacie lôžka, dekubitné matrace a ďalšie kompenzačné pomôcky prichádzajú každý rok dva či trikrát na Slovensko aj na troch kamiónoch. Náklady súvisiace s ich dovozom hradí Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a o ich uskladňovanie a poskytovanie zdravotne postihnutým sa ďalej, až dodnes stará SHR.

Významná tradícia

V priestoroch výstavného a kongresového centra bratislavskej **Incheby** sa prvý raz v roku 2003 uskutočnila výstava **Handicap Slovakia**, na ktorej dostala príležitosť sa zdarma prezentovať ako Slovenská humanitná rada, tak desiatky iných dobrovoľníckych organizácií, ktoré pomáhajú zdravotne postihnutým a ináč znevýhodneným ľuďom. Cieľom tejto špecializovanej výstavy bolo nielen oboznámiť sa s ponukou výrobkov a služieb pre zdravotne postihnutých, ale aj upozorniť na ich potreby a neriešené problémy súvisiace tiež s rozšírením možností ich integrácie do spoločnosti s využitím ich tvorivého potenciálu. Vďaka dobrej spolupráci s Inchebou sa uskutočnil vtedy aj seminár **„Slovensko bez bariér“**. Na výstave sa predstavila nielen Slovenská Humanitná rada, ale medzi prvými aj Združenie AURA na pomoc občanom Slovenska s epilepsiou. Tradícia týchto výstav s podporou Incheby úspešne pokračuje doteraz. Výstava zmenila svoj názov na NONHANDICAP, ale SHR, Združenie AURA, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Spoločnosť psoriatikov a atopikov Slovenska, Slovak Crohn club a mnohé ďalšie občianske organizácie svoju účasť na nej ani raz nevynechali a nechýbali ani na výstave NONHANDICAP 2011.

Úspešné predvianočné zbierky

Od roku 2003 sa začala písať aj tradícia úspešného spoločného projektu spoločnosti TESCO Stores, a. s. a Slovenskej humanitnej rady - predvianočnej verejnej finančnej zbierky **„Pomôžte spolu s nami“**, ktorá sa uskutočnila počas adventných víkendov, keď dobrovoľníci 29 neziskových organizácií zbierali peniaze do mobilných pokladničiek na vopred stanovený a schválený účel v prospech zdravotne postihnutých občanov a ľudí v núdzi. Od roku 2003 organizuje SHR a spoločnosť TESCO túto zbierku úspešne každý rok, vždy v neobchodných priestoroch obchodných domov TESCO na Slovensku. V roku 2011 sa SHR a Nadácia TESCO rozhodla zorganizovať okrem adventnej, aj nasledujúcu - jarnú dobročinnú verejnú finančnú zbierku, na ktorej sa podieľali dobrovoľníci z mnohých regionálnych neziskových organizácií a občianskych združení, ktorá bola taktiež veľmi úspešná.

SPOMIENKY NA BENEFÍCIÁ

Tradícia benefičných večerov Slovenskej humanitnej rady sa začala Benefíciom '92. Umožnil to priestor, ktorý SHR vytvorila pre neformálne stretnutia dobrovoľníkov s politikmi, sponzormi, darcami a sympatizantmi Slovenskej humanitnej rady. Benefícia začala pripravovať Slovenská humanitná rada v čase, keď sama začala poskytovať pomoc tým, ktorí ju žiadali, potrebovali a ktorí boli na pomoc iných odkázaní.

Už prvé Benefícium '92 sa uskutočnilo pod záštitou predsedu Národnej rady SR. Bolo to žánrovo a obsahovo bohaté kultúrne a spoločenské podujatie, na ktorom znela vážna, populárna, aj ľudová hudba. Nechýbala tombola a dražba obrazov v prítomnosti štátneho notára. Pod notárskym dohľadom sa uskutočnilo aj odovzdanie daru venovaného na rozvoj dobrovoľníctva.

Benefícium '93 malo charakter významného kultúrno-spoločenského podujatia. Vyznačovalo sa tým, že po prvý raz dostali príležitosť zástupcovia najaktívnejších dobrovoľníckych organizácií prezentovať svoje aktivity. Význam humanity a charity vtedy vyzdvihli aj sponzori. Toto Benefícium prvý raz vysielala aj Slovenská televízia vo svojom hlavnom vysielacom čase.

Benefícium '94 bolo trojnásobne sviatočné. Bolo zavŕšením **Medzinárodného roku rodiny**, oslavou **Európskeho roka dobrovoľníkov**, ale aj **Medzinárodného dňa zdravotne postihnutých**, ktorý pripadá na 3. decembra. Zúčastnili sa na ňom rodiny so zdravotne postihnutými členmi, aj vodičkári a slávnostnú atmosféru večera umocnila i prítomnosť prezidenta republiky a tiež vystúpenie hudobne nadaných súrodencov rodiny **Jendruhovcov**.

Benefícium '95 bolo naozaj osobité. Ukázalo sa na ňom, že dobrovoľníctvo a ľudská spolupatričnosť nepozná hranice. V kultúrnom programe vystúpili talenty komorného orchestra Akadémie TIJI UNESCO z Luxemburgu, Francúzska, Spojených štátov amerických a Slovenska.

Benefícium '96 bolo v poradí už 5. a SHR na ňom vyzdvihla významné aktivity dobrovoľníkov. Bolo zároveň poďakovaním a uznaním všetkým sponzorom a sympatizantom Slovenskej humanitnej rady. Vznesené myšlienky dobrovoľnej pomoci a solidarity s ľuďmi v ťažkej situácii a núdzi umocnilo aj prostredie bratislavskej Reduty, miesta koncertov Slovenskej filharmónie, ako aj osobný prínos moderátorky **Eleny Galanovej**.

Benefícium '97 bolo dôkazom, že dobrovoľníctvo je zakorenené aj slovenských rodinách. V kultúrnom programe na ňom vystúpili umelci dvoch rodín hudobných umelcov: rodiny **Babjakovcov**, aj členovia orchestra **Jána Berkyho-Mrenicu**.

Na **Benefíciu '98** sa predstavili mnohí dobrovoľníci, ktorí porozprávali prítomným o svojich dobrovoľných aktivitách a prostredníctvom nich poukázali aj na šírku a význam pôsobenia Slovenskej humanitnej rady. Rozhovory s dobrovoľníkmi dopĺňali hudobné vystúpenia. Verejnosť sa tak viac dozvedela, čo všetko sa robí pre vodičkárov, ľudí postihnutých epilepsiou, mentálne postihnutých mladých ľudí, seniorov a že v ťažkej situácii im pomohli práve dobrovoľné organizácie.

Benefícium '99 sa uskutočnilo v závere **Medzinárodného roka starších ľudí**. Tento benefičný večer poukázal na nevyhnutnosť vzájomnej podpory a spolupráce medzi všetkými generáciami. Počas tohto benefičného večera vystúpili najmä zástupcovia tých občianskych združení, ktoré pomáhajú seniorom pri skvalitňovaní ich života. Vzácnymi hosťami tohto benefičného večera boli aj účastníci **Valného zhromaždenia Európske-**

ho dobrovoľníckeho centra, ktoré sa konalo v predvečer Benefícia. K vysokej umeleckej hodnote večera prispel aj orchestr **Bohdana Warchala, Milan Sládek a kolektív Divadla Aréna**, ako aj členovia **Tanečnej školy Jager majster** a ďalší umelci.

Obrázok z otvorenia Benefícia 2006 na pódiu bývalou ministerskou prácou, sociálnych vecí a rodiny SR, Vierou Tomanovou v doprovode Ivana Sýkora, prezidenta SHR a účinkujúcich.

Na prelome 21. storočia

Benefícium 2000 poskytlo priestor na krátke bilančovanie desaťročného pôsobenia SHR. Bol vyhlásený aj začiatok **Medzinárodného roka dobrovoľníkov**. Počas večera dominovali muzikálové melódie a premiéru na ňom mala pieseň dobrovoľníkov – **Dávať je viac**, ktorá sa stala hymnou SHR. Autori a hudobní interpreti tak vzdali úctu všetkým ľuďom, ktorí pomáhajú iným ľuďom v núdzi a hrození v mene ľudskosti, solidarity a ľudskej vzájomnosti.

Na **Benefíciu 2001** sa stretli aktívni dobrovoľníci z členských organizácií SHR. Pozvanie prijal aj vtedajší podpredseda Národnej rady SR, **Pavol Hrušovský** a štátna tajomníčka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR **Edit Bauerová**, ako aj niektorí zástupcovia diplomatického zboru na Slovensku, reprezentanti hospodárskeho, kultúrneho a umeleckého života na Slovensku. Prítomný bol aj výkonný riaditeľ Európskeho dobrovoľníckeho centra, **Raf de Zutter**, ktorý vo svojom príhovore, okrem iného, zdôraznil:

„Toto Benefícium je jedným z posledných podujatí Medzinárodného roka dobrovoľníctva, ale súčasne aj stimulom pre novú dynamiku rozvoja dobrovoľníctva v rámci Slovenska v nasledujúcich rokoch.“

Reprezentačný dobročinný večer **Benefícium 2002** sa orientoval najviac na problematiku detí a mládeže. Predstavili sa na ňom dobrovoľníci, ktorí pomáhajú deťom a dospievajúcim mladým ľuďom vyrastajúcim v detských domovoch, domovoch sociálnych služieb. Prítomným sa prihovril aj **PaedDr. Viktor Blaho**, prezident **Detského centra Ružomberok**, ktorý medzi prvými začal na Slovensku presadzovať myšlienku transformácie detských domovov na zariadenia rodinného typu a s rodinným charakterom výchovy. Spolu s ním prišli aj manželka Vaňovci so svojimi deťmi, aj deťmi, ktoré prijali do svojej rodiny. **Mgr. Ida Želinská** a **Mgr. Michaela Šopová** počas večera prítomných oboznámili s programom **Detského fondu Slovenskej republiky – Deti ulice** - jediným svojho druhu na Slovensku. V umeleckom programe vystúpila vynikajúca speváčka **Sisa Sklovská, Detský mládežnícky zbor Slovenského rozhlasu** a ďalší umelci. Benefícium moderovala známa moderá-

torka **Alena Heribanová**.

Reprezentačný benefičný večer **Benefícium 2003** bol opäť venovaný dobrovoľníctvu a v uskutočnil sa v znamení vyvrcholenia dobrovoľníckych aktivít členov SHR. Uzatvoril aj aktivity **Európskeho roka ľudí so zdravotným postihnutím**. Pri tejto príležitosti **Ivan Sýkora**, prezident SHR pred zapálením svetielok spolupatričnosti uviedol:

„Prajme si, aby sme boli takými, čo majú otvorené oči, srdcia a mysle ochotné pomáhať tak, aby to odkázaným ľuďom naozaj pomohlo.“

Záštitu nad podujatím prijal vtedajší predseda Národnej rady SR, **Pavol Hrušovský**, ktorý sa o Benefícium vyslovil takto:

„Benefícium je oslavou dobra, obetavosti a veľkorysosti. Je nádherným večerom ľudí dávajúcich lásku. Lásku, ktorá nie je slepá k potrebám iných.“

Keď sa rozhoreli ďalšie svetielka spolupatričnosti, prítomným sa predstavil **Zbor pre starú hudbu, Musica aeterna**, aby vzdal hold dobrovoľníkom.

Benefícium 2004 sa uskutočnilo zasa pod záštitou predsedu Národnej rady SR **Pavla Hrušovského**, ktorý sa na ňom zúčastnil aj s manželkou. Prítomný bol aj prezident SR, **Ivan Gašparovič** s manželkou, ako aj prvý prezident SR, **Michal Kováč** s manželkou. Na tejto oslave sviatku dobrovoľníkov sa predstavili viacerí držiteľia Ceny Dar roka, ktorú čestná komisia SHR udeľuje od roku 1995. Účastníkom večera sa predstavili aj prví nositelia Ceny Dar roka manželia **Miroslav** a **Marta Moravský**, ktorí darovali Diakonickému združeniu Betánia svoj rodinný dom aj pozemkom s tým, aby sa stal domovom starostlivosti o starých a imobilných ľudí. V roku 2004 bol tento dom domovom dožitia 26 pacientov vo vysokom veku. Prítomným sa prihovril aj katolícky duchovný **Anton Srholec** pomáhajúci bezdomovcom a spravujúci resocializačný domov Resoty v Bratislave, ktorý je takisto držiteľom Ceny Dar roka. Benefičný večer moderovala opäť **Alena Heribanová** a jeho režisérom bol **Jozef Holec**. V umeleckom programe vystúpili: **Iveta Bartošová**, **Lenka Filipová**, umelci **Štátneho baletu v Košiciach** a mnohí ďalší speváci a tanečníci. Významnou súčasťou večera bolo aj odovzdanie finančného daru od firmy **Philip Morris Slovakia** ako pomoc ľuďom postihnutých prírodnou katastrofou vo Vysokých Tatrách.

Na **Benefícium 2005** oslávila SHR aj 15. výročie svojho vzniku. Ako vo svojom príhovore prítomným uviedol prezident SHR, **Ivan Sýkora**, v roku 2005 SHR združovala už 180 mimovládnych organizácií. Účastníkov benefičného večera privítal aj vtedajší predseda Národnej rady SR, **Pavol Hrušovský** a prihovorela sa im aj manželka prezidenta republiky, **Silvia Gašparovičová**, ktorá prečítala pozdravný list prezidenta SR, **Ivana Gašparoviča**:

„Som naozaj vďačný za Vašu obetavosť a Váš prínos zmierneniu utrpenia u nás i vo svete. Rozhodol som sa, že vzhľadom na ušľachtilosť Vašich aktivít a zmysluplnosť Vašej práce podporím činnosť Slovenskej humanitnej rady sumou stotisíc korún.“

Benefícium 2005 moderovala známa redaktorka Slovenského rozhlasu, **Milena Čeganová**. Zážitky z rozprávania o aktivitách SHR umocnila krásna scéna a premietanie dokumentárnych filmových záverov z poskytovania humanitárnej pomoci. Toto Benefícium mali možnosť počas Vianoc vidieť občania aj vo vysielaní Slovenskej televízie.

Benefícium 2006 bol už 15. jubilejným benefičným večerom SHR, ktorý sa konal 2. decembra, už tradične pod záštitou predsedu Národnej rady SR. Vo veľkej koncertnej sále Sloven-

skej filharmónie sa aj tentoraz prítomným prihovril prezident SHR, **Ivan Sýkora**. Vo svojom prejave, okrem iného pripomenul, že všetci ľudia majú rovnaké právo na dôstojný život bez diskriminácie. Pripomenul tak aj nadchádzajúci **Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých 2007**, ale aj Medzinárodný deň zdravotne postihnutých, Medzinárodný deň dobrovoľníkov a Svetový deň ľudských práv, ktoré si svet pripomína vždy 3., 5. a 10. decembra. K prítomným prehovoril aj podpredseda Národnej rady SR, **Miroslav Číž**. Aj na tomto benefičnom večere sa prítomným predstavilo mnoho dobrovoľníkov z občianskych združení a charitatívnych organizácií a odznelo mnoho dojímavých príbehov ľudí, ktorým práve dobrovoľníci pomohli. Predstavila sa na ňom aj **Liga za duševné zdravie**, o aktivitách ktorej porozprával známy psychiater, **Vladimír Novotný**. Príbeh mentálne postihnutého chlapca, ktorému pomohlo **Občianske združenie Lepší svet**, vyrozprával **Dušan Mikulec**, riaditeľ združenia. Nezabudnuteľné kúzlo mal aj kultúrny program, na ktorom vystúpil známy klavírista **Richrad Nikkon**, ďalej skvelý mím **Jozef Rigo**, ktorý vyučuje na **Špeciálnej škole pre sluchovo postihnutých a nepočujúcich**. Celú sálu rozveselila česká kapela **Gipsy.cz** a dojatie vyvolal aj muzikálový spev **Kateřiny Brožovej**. Podujatie Benefícia podporila Národná rada SR sumou 50 tisíc korún. Pozvanie na Benefícium 2006 prijala aj vtedajšia ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR, **Viera Tomanová**.

Moment z Benefícia roku 2007. Svetielka prskaviek v rukách vystupujúcich detí symbolizujú nádeje na život v lepších podmienkach aj postihnutých a znevýhodnených ľudí.

Benefícium 2007 sa uskutočnilo 8. decembra, vo veľkej koncertnej sieni bratislavskej Reduty, opäť pod záštitou predsedu Národnej rady, ktorým bol vtedy **Pavol Paška**. Vo svojom pozdravnom liste účastníkom Benefícia sa píše:

„Žiaden človek by nemal žiť v podmienkach, ktoré odporujú ľudskej dôstojnosti. To je základný morálny imperatív modernej ľudskej spoločnosti.“ V tomto duchu privítal účastníkov Benefícia aj prezident SHR **Ivan Sýkora**. Na tomto Benefícium vystúpili aj tzv „anjeli bez krídel“, tak nazvala moderátorka večera, **Janette Štefánková** dobrovoľníkov, pre ktorých ľudská spolupatričnosť nie je len slovo. Opäť odzneli viaceré dojímavé príbehy ľudí, ktorým v núdzi pomáhajú dobrovoľníci, dobrovoľné združenia. Dojímavú atmosféru slávnostných chvíľ a dobrú náladu účastníkov spríjemnili umelecké vystúpenia husľového tria **G-STIX**, spev **Anity Soul**, ako aj vystúpenie **Marcela Palondera**, **Marcela Oravca**, **Renáty Čonkovej**, **Ľuba Virága** a **Sisy Sklovskej**. Spomienky na Beneficiá patria medzi tie, na ktoré sa nezabúda. V roku 2008 sa však tradícia Benefícií prerušila. Toto prerušenie súviselo s napätou finančnou situáciou, v ktorej sa SHR ocitla a ktorá pretrváva dodnes.

Z KRONIKY CENY DAR ROKA

Slovenská humanitná rada, ktorá vznikla preto, aby pomáhala zdravotne postihnutým a na pomoc odkázaným ľuďom, by iba sama túto náročnú úlohu nemohla zvládnuť bez dobrovoľníkov, darcov a sponzorov. Preto sa v roku 1995 aj so svojimi členskými organizáciami (ktorých bolo v roku 1995 už 140), rozhodla podľa stanovených kritérií a na základe písomne podaných návrhov občanmi z rôznych kútov Slovenska, každoročne verejne poďakovať a aspoň morálne oceniť ľudí, ktorí s osobným nasadením, bez nároku na odmenu v príslušnom roku vykonali šlachetné, humanitné a charitatívne skutky a nezištne pomohli jednotlivcom alebo rodinám v núdzi, v ohrození a tak zmierili ich trápenie či strádanie v krízových situáciách. Tak vznikla Cena Dar roka.

Kritériá na toto morálne ocenenie SHR vyhlásila už septembri 1995 a slávnostné odovzdanie Ceny Dar roka a s touto cenou súvisiacich morálnych ocenení - Nominácií – sa uskutočnilo prvý raz 10. septembra 1996 v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave. O udelení Ceny Dar roka každý rok odvtedy až dodnes rozhoduje čestná nezávislá komisia, ktorá pozostáva zo známych, humanitne citiacich a verejne činných osobností Slovenska. Pri vyhodnocovaní návrhov na ocenenie čestná komisia vždy zohľadnila predovšetkým spoločenský a aj individuálny význam daru, jeho aktuálnosť, cieľenosť a adresnosť, ako aj priamy vplyv na riešenie nepriaznivej situácie obdarovaného (obdarovaných). Komisia zakaždým prihliada najmä na etickú a morálnu stránku darovania či pomoci ľuďom odkázaným na pomoc iných.

1. ročník - Cena Dar roka 1995

Slovenská humanitná rada vyhlásila prvý raz oceňovanie Dar roka v roku 1995. V prvom ročníku prišlo na adresu SHR asi 40 návrhov na toto ocenenie. Hlavnými laureátmi a cenu Dar roka '95 získali **manželia Moravský** z Kalinova, ktorí darovali a zrekonštruovali svoj dom na vytvorenie centra bývania Betánia pre starších osamelých ľudí v Kalinove.

2. ročník – Cena Dar roka 1996

V roku 1996 prišlo na adresu SHR až 93 návrhov. Titul hlavný laureát a Cenu Dar roka '96 získal najdlhšie pôsobiaci dobrovoľník na Slovensku, vtedy 77-ročný **Ludo Matejov** z Bánoviec nad Bebravou, nestor Slovenského misijného hnutia. Vyše 20 rokov pomáhal zasielaním vecných humanitárnych darov ľuďom v núdzi, najmä do rozvojových krajín. Sám inicioval a zúčastnil sa aj na expedíciách humanitárnej pomoci v krajinách bývalého ZSSR, v Rumunsku, Maďarsku, aj Poľsku.

3. ročník – Cena Dar roka 1997

Na cenu Dar roka '97 – prišlo 50 návrhov. Hlavným laureátom v kategórii fyzických osôb a držiteľom ceny sa stal **Miroslav Procházka** z Piešťan a hlavným laureátom v kategórii právnických osôb sa stala spoločnosť **Procter & Gamble Slovensko**, ktorá za významnú finančnú pomoc pri realizácii rozličných humanitárnych projektov v regiónoch Slovenska získala taktiež cenu Dar roka '97.

4. ročník – Cena Dar roka 1998

Na ocenenie Dar roka prišlo do SHR 50 návrhov. Titul hl. laureáta a cenu Dar roka '98 získal v kategórii fyzická osoba **Ivan Húska** z Bratislavy za kúpu televízora a úhrady nákladov na dve re na diaľkové ovládanie neznámej imobilnej a telesne postihnutej žene, o ktorej sa náhodou dočítal v novinách. Svoj nezištný humanitný čin uskutočnil napriek tomu, že ako telesne postihnutý sa pohybuje veľmi ťažko, a to na invalidnom vozíku. Titul hlavný laureát a cenu Dar roka '98 v kategórii právnická osoba získala spoločnosť **Slovenské celulóžky a papierne Ružomberok**, ktorá venovala značné prostriedky na pomoc členom Zväzu diabetikov Slovenska a financovala aj ich časopis Dia Magazín.

5. ročník – Cena Dar roka 1999

Na ocenenie Dar roka '99 prišlo 60 návrhov. Titul hlavný laureát a cenu Dar roka '99 v kategórii fyzická osoba získal **Vladimír Kútny**, lesný robotník z Nitrianskeho Rudna, ktorý daroval polovicu svojej pečene na transplantáciu svojej sestry a tak jej pomohol zachrániť život. V kategórii právnických osôb aj tentoraz získala cenu Dar roka spoločnosť **Slovenské celulóžky a papierne Ružomberok**, ktorá venovala spolu 3 milióny korún na humanitárne projekty. Jedným z najvýznamnejších z nich bolo financovanie kúpy diódového laserového prístroja potrebného na operácie oka. Okrem toho spoločnosť SCP opäť finančne podporovala aj Zväz diabetikov Slovenska.

6. ročník – Cena Dar roka 2000

Do 6. ročníka Daru roka prišlo na SHR 50 návrhov na ocenenie. Hlavným laureátom v kategórii fyzická osoba sa stal a cenu Dar roka 2000 získal **PaedDr. Viktor Blaho**, riaditeľ Detského centra Ružomberok. Vďaka jeho veľkému osobnému nasadeniu získalo v krátkom čase desať opustených detí náhradnú rodinu, ktoré navždy opustili svoje miesta v detskom domove, kde ich pôvodne úrady umiestnili.

V kategórii právnických osôb získala cenu Dar roka znova spoločnosť **Slovenské celulóžky a papierne Ružomberok** za finančnú podporu na rozvoj zdravotníctva, školstva a mládežníckeho športu.

V roku 2000 čestná komisia SHR prvý raz rozhodla o udelení osobitného ocenenia **Dar života** – túto mimoriadnu cenu dostal ako prvý **Ján Kopta** z Tvrdošína, ktorý zachránil život dva a pol ročnému chlapčekomu, ktorý sa topil v rieke a ktorého vytiahol a oživoval.

7. ročník – Cena Dar roka 2001

Na ocenenie prišlo 55 návrhov. Z nich si titul hlavný laureát a cenu Dar roka 2000 vyslúžila **Mária Prieložná** z Bratislavy (in memoriam) za obrovské dlhoročné úsilie, pri ktorom obetovala veľa svojho voľného času a vlastných prostriedkov na aktivity pomoci ľuďom žijúcim v núdzi. Bola zakladateľkou Občianskeho združenia Brána do života a zaslúžila sa o vybavenie centra pre opustené a týrané ženy s deťmi v na Medvedovej ulici Bratislave – Petržalke. Ako ďalší získal titul hlavný laureát a cenu Dar roka 2001 katolícky duchovný **Anton Srholec**, za obetavú starostlivosť o ľudí bez domova v centre Resoty v Bratislave zameranom na ich resocializáciu.

Titul hlavný laureát a cenu Dar roka 2001 v kategórii právnická osoba získala akciová spoločnosť **Slovakofarma Hlohovec**, ktorá mala až 5 nominácií na ocenenie, najmä za zabezpečenie vitamínových výrobkov a podporu telesne postihnutých športovcov v sume 2,5 milióna korún. Ďalšie finančné prostriedky venovala aj v prospech postihnutých ochorením sklerosis multiplex.

8. ročník – Cena Dar roka 2002

Slovenská humanitná rada dostala až 90 návrhov na ocenenie. Z navrhnutých na ocenenie získala titul hlavný laureát a Cenu Dar roka 2002 **Lubomíra Kurhajcová** z Bratislavy, ktorá ako športovkyňa - reprezentantka SR z vlastných úspor venovala 12-ročnému telesne postihnutému chlapcovi – Edkovi z Rokytova pri Humennom peniaze na kúpu špeciálneho invalidného vozíka s „umelými pľúcami“. Na tento vozík, ktorý stál 1,5 milióna korún, poskytli peniaze aj ďalší športovci.

Titul hlavný laureát a cenu Dar roka 2002 v kategórii právnická osoba získala akciová spoločnosť **Slovenský plynárenský priemysel, Bratislava**, ktorá bola až 15-krát nominovaná na ocenenie za mnohostranné humanitárne aktivity a rozličnú finančnú pomoc v rozvoji neziskových organizácií, špeciálnych škôl pre zdravotne postihnuté deti a mládež, ako aj športu telesne postihnutých detí.

9. ročník – Cena Dar roka 2003

Titul hlavný laureát a cenu získala **Emília Billíková** z obce Výchapy – Opatovce z Topoľčianskeho okresu, matka troch detí, ktorá veľmi významne pomohla rozvíjať pohybový talent nielen svojej mentálne postihnutej dcére Gizele, ale aj iným pohybovo nadaným deťom tým, že založila pre ne združenie ARABESKA zamerané na rozvoj športovej a umeleckej gymnastiky, kde mohli rozvíjať svoj talent aj postihnuté deti. Jej úsilie sa osvedčilo v terénnych kurzoch tanca a gymnastiky, kde sa jej dcéra vypracovala na reprezentantku SR a získala významné medaily za majstrovstvo v gymnastike na špeciálnej olympiáde v Írsku.

Hlavným laureátom sa stala a cenu Dar roka v kategórii právnická osoba opäť získala spoločnosť **Slovenský plynárenský priemysel (SPP Bratislava)**, ktorá venovala 11,5 milióna korún na rozličné projekty humanitárnej povahy. O sociálnych aktivitách predseda predstavenstva SPP, Phillip Boucly povedal: „Motto solidárnosti a veľkodušnosti nech sa nám všetkým stane životným krédom“.

Prvý raz čestná komisia SHR udelila aj mimoriadnu Cenu **Dar života 2003**, ktorú predstavitelia SHR odovzdali dokonca 2-krát: **Agáte Juhászovej** z Kamenného Mostu za darovanie obličky na transplantáciu svojmu chorému synovi a **Ing. Anne Sonbergovej** z Prievidze za darovanie polovice svojej pečene na transplantáciu pre chorú dcéru. Bolo to 11. júna 2004.

10. ročník – Cena Dar roka 2004

Titul hlavný laureát a Cenu Dar roka v kategórii fyzická osoba získala prvý raz cudzia štátna príslušníčka – Američanka z Kalifornie, **Mari Loraine Danihelová**, ktorá so svojím, vtedy už nebohým manželom Leom Danihelom, americkým Slovákom, darovala 20 miliónov korún na vybudovanie jednotky intenzívnej starostlivosti pre deti operované na srdce v Detskom kardiocentre v Bratislave. Po prevzatí Ceny Dar roka 2004 so záujmom aj so svojou vnučkou navštívila aj bratislavské Detské kardiocentrum.

Titul Hlavný laureát a cenu Dar roka v kategórii právnická osoba získala **Trnavská univerzita** za humanitárne projekty realizované najmä na pomoc ľuďom trpiacim núdzou a rozličnými vážnymi ochoreniami najmä v rozvojových krajinách.

Mimoriadnu cenu **Dar života** odovzdali zástupcovia SHR 2-krát: **Miroslavovi Maruniakovi** z Pukanca, vtedy žiakovi 6. triedy základnej školy za poskytnutie prvej pomoci svojej spolužiačke, ktorá sa ocitla v ohrození života v dôsledku úrazu. Cenu Dar života 2004 získal aj **Marcel Pavlík** z Močenka, zachránil dvoch topiacich sa 16-ročných chlapcov, ktorí sa kúpali v rieke.

11. ročník – Cena Dar roka 2005

Titul hlavný laureát získali reprezentanti slovenského ľadového hokeja a cena Dar roka bola kolektívna. Získali ju menovite: **Michal Handzuš, Ján Lašák**, ktorí iniciovali zbierku pre Ľuboška Bartečka, malého postihnutého chlapca v dôsledku úrazu. Do zbierky prispeli aj ďalší členovia reprezentačného hokejového mužstva: **Pavol Demitra, Marián Gáborík, Ladislav Nagy, Vladimír Országh, Branko Radivojevič, Radoslav Suchý, Tomáš Surový, ale aj Slovenský zväz ľadového hokeja, Slovenský olympijský výbor, spoločnosť Auto Group Bratislava a denník Pravda**.

Druhým hlavným laureátom sa stal a cenu Dar roka získal profesor **MUDr. Miron Malý** z Národného rehabilitačného centra v Kováčovej za obetavosť a citlivý prístup k ťažko chorým pacientom.

Cena Dar života bola udelená dvom hrdinom: **Jaroslavovi Slávikovi** z Dubnice nad Váhom za záchranu topiacej sa ženy a tiež **Marcelovi Saskovi** z Levíc, ktorý zachránil život mladému futbalistovi, ktorý dostal epileptický záchvat počas futbalového zápasu.

12. ročník – Cena Dar roka 2006

Na adresu SHR prišlo spolu 68 návrhov na ocenenie. Z nich titul hlavný laureát a cenu Dar roka v kategórii fyzická osoba získala 12-ročná žiačka základnej školy **Kristína Fraňová**, ktorá sama príkladne doopatrovala svoju smrteľne chorú matku počas posledných troch mesiacov jej života a popritom v škole dosiahla vynikajúci prospech. Po smrti matky odišla bývať ku svojej tete v Prahe, na Slovensko sa však často vracala kvôli podpore kampane zameranej na prevenciu rakoviny krčka maternice, na ktorú zomrela jej matka.

Titul hlavný laureát a cenu Dar roka v kategórii právnická osoba získala spoločnosť **Profesia, s.r.o.** Bratislava za príkladnú pomoc pri hľadaní práce a zaradení sa do pracovného života mnohým, aj zdravotne postihnutým a dlhodobo nezamestnaným ľuďom.

Mimoriadnu Cenu **Dar života** získal **Peter Marcinov** za darovanie obličky svojmu ťažko chorému otcovi.

13. ročník – Cena Dar roka 2007

Na ocenenie prišlo SHR 65 návrhov. Titul hlavný laureát a Cenu Dar roka v kategórii fyzická osoba získala **Mária Gabrielová, dôchodkyňa** z Námestova – za príkladnú a obetavú starostlivosť o tri nevlastné deti, z ktorých dve boli ťažko zdravotne postihnuté.

Titul Hlavný laureát a Cenu Dar roka v kategórii právnická osoba získal **Slovnaft, a.s. Bratislava** za projekt Zlatá rybka EVO, ktorého realizáciou psychologicky dlhodobo pomohla a naďalej pomáha ťažko chorým deťom na celom Slovensku lepšie znášať ťažkosti spojené s liečbou. Projekt sa uskutoč-

nil v spolupráci s **Agentúrou Media In, s.r.o. Bratislava**, ktorá preto takisto získala cenu Dar roka.

Mimoriadnu cenu Dar života získala študentka 4. ročníka medicíny **Jana Valachová** za záchranu života staršej ženy, ktorá skolabovala v kostole a ktorú sa jej podarilo oživiť resuscitovaním.

Na obrázku zástupkyňa Slovnaftu, a.s. Bratislava pri prevzatí Ceny Dar roka 2007.

14. ročník – Cena Dar roka 2008

Cenu Dar roka a titul Hlavný laureát v kategórii fyzická osoba získal **Milan Filo**, Bratislava, predstaviteľ a.s. ECO-INVEST Bratislava – za pomoc pri riešení finančných a materiálnych problémov mnohých ľudí, ktorí sa ocitli v núdzi.

Cenu Dar roka a titul Hlavný laureát v kategórii právnická osoba získala **Spoločnosť Pfizer Luxembourg SARL – OZ Slovensko** – za podporu programu Ligy za duševné zdravie a umeleckej tvorby talentovaných ľudí s duševnými poruchami, ako aj za mnohostrannú podporu galérie Ligy za duševné zdravie - Nezábudka.

Mimoriadnu cenu **Dar života** získali dvaja kandidáti: **Milan Šutka** – za darovanie obličky svojmu ťažko chorému bratrancovi a tiež **Michal Marincák** – za záchranu života mladého muža v ohrození, ktorému sa podarilo zastaviť krvácanie zo spánkovej časti hlavy správnym poskytnutím prvej pomoci.

15. ročník – Cena Dar roka 2009

Slovenskej humanitnej rade prišlo spolu 61 návrhov na ocenenie. Z nich Cenu Dar roka a titul hlavný laureát v kategórii fyzických osôb získal **Prof. MUDr. Myron Malý**, riaditeľ Národného rehabilitačného centra - Špecializovanej nemocnice v Kováčovej – za citlivý prístup k všetkým pacientom a mimoriadne úsilie o návrat ťažko chorých ľudí po úrazoch chrbtice do normálneho, produktívneho života.

Cenu Dar roka a titul hlavný laureát v kategórii právnické osoby získali **Slovenské elektrárne, a.s. Bratislava** za zásadnú pomoc pri rekonštrukcii storočného objektu Krízového centra Dotyk v Beckove. Umožnili týraným ženám a deťom, obeť domáceho násillia a obeť obchodovania s ľuďmi získať bezpečné miesto nielen na ubytovanie, ale aj čas a príležitosť na resocializáciu. Cenu prevzal generálny riaditeľ SI. Elektrární, **Paolo Ruzzini**.

Mimoriadnu cenu Dar života získali spoločne **Marek Jaco, Ján Hromada a Miroslav Kendera**, strážnici spoločnosti VLA-STA v Ružomberku za pohotovú správnu poskytnutie účinnej prvej pomoci človeku v ohrození života, ktorý dostal ťažký epileptický záchvat.

16. ročník - Cena Dar roka 2010

Čestná komisia SHR pre Cenu Dar roka posúdila všetky došlé návrhy na ocenenie, ktorých bolo 59. Cenu Dar roka a s ňou spojený titul Hlavný laureát v kategórii fyzická osoba získal **Peter Mikulášik** z Kežmarku, člen slovenskej pobočky Zvrchovaného rádu Maltézskeho rádu a predseda Združenia pre zachovanie jazdeckého športu vo Vysokých Tatrách a Memoriálu Žigmunda Bornemiszu, ktorý vykonával veľa humanitných aktivít v prospech hendikepovaných ľudí. Ocenený bol za pomoc neznámemu mužovi slovenskej národnosti, ktorému v Prahe v zime roku 2010 omrzli nohy. P. Mikulášik zariadil jeho prevoz do nemocnice a následne aj jeho doliečovacie pobyty v zariadení sociálnych služieb na Slovensku, čím sa zásadným spôsobom zaslúžil za jeho záchranu.

Cenu Dar roka a titul Hlavný laureát v kategórii právnická osoba získal dlhoročný partner Slovenskej Humanitnej rady, spoločnosť **TESCO Stores, a.s. a jej Nadácia TESCO**, ktorá spolu so SHR v roku 2010 zorganizovala už 9. ročník veľmi úspešnej predvianočnej verejnej finančnej zbierky „pomôžte spolu s nami“. Cenu získala najmä za spoľahlivú a ústretovú spoluprácu na príprave zbierky, aj ústretovú pomoc svojich zamestnancov počas tejto zbierky, ale aj za ďalšie humanitné aktivity a materiálne dary, ktoré prostredníctvom SHR boli odovzdané ľuďom v núdzi.

Mimoriadnu Cenu Dar života získal **kolektív Špeciálnej kynologickej záchranej služby z Nýroviec, okres Levice, pod vedením Alexandra Bereka**, ktorý pomáhal pri vyhľadávaní obeť po zemetrasení v roku 2010 na Haiti, ako aj pri vyhľadávaní obeť priemyselnej katastrofy v maďarských obciach Koltár a Devecser.

Prílohu pripravila: **PhDr. Margita Škrabáľková.**